

Fiskální optimalizace rozpočtu obce Vizovice z hlediska daňových příjmů

Bc. Hana Lednická

Diplomová práce
2012

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Hana LEDNICKÁ**
Osobní číslo: **M10596**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Fiskální optimalizace rozpočtu obce Vizovice z hlediska daňových příjmů**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Na základě rešerše literárních pramenů popište základní pojmy týkající se hospodaření obce s důrazem na zdroje financování.

II. Praktická část

- Analyzujte hospodaření města Vizovice v letech 2006–2010.
- Na základě provedené analýzy identifikujte dopady změn daňových příjmů na rozpočet města Vizovice.
- Navrhněte možnosti zlepšení financování rozpočtu města Vizovice z hlediska daňových příjmů města Vizovice.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] HAMERNÍKOVÁ, B. a MAAYTOVÁ, A. Veřejné finance. 2. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
[2] MARKOVÁ, H. Finance obcí, měst a krajů. 1. vyd. Praha: Orac, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.
[3] PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 374 s. ISBN 80-7261-086-4.
[4] PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání diplomové práce: 18. června 2012
Termín odevzdání diplomové práce: 13. srpna 2012

Ve Zlíně dne 18. června 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

---

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 13.8.2012

Radmila Hana

ABSTRAKT

Hlavním cílem mé diplomové práce je navrhnout možnosti jak zvýšit daňové příjmy rozpočtu obce Vizovice. Do daňových příjmů řadíme výnosy sdílených daní, místních a správních poplatků a daně z nemovitostí. Obec nemá možnosti jak zvýšit příjem ze sdílených daní, proto se zaměřím především na potenciál zvýšení příjmů z místních poplatků a daně z nemovitostí. Práci jsem rozdělila na dvě části. První, teoretická část, obsahuje vymezení základních pojmů spojených s financováním obecních rozpočtů v České republice, s důrazem na daňové příjmy. V praktické části je vypracovaná analýza hospodaření města Vizovice, kde se zabývám především vývojem daňových příjmů města Vizovice v letech 2006 až 2011. Dále analyzuji vliv novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům a dopady finanční krize na výši daňových příjmů dle rozpočtového určení daní. Zabývám se i možným vývojem těchto příjmů pro město Vizovice po přijetí novely v roce 2013. V závěru své práce navrhuji změny týkající se daňových příjmů, které by měly vést k optimalizaci rozpočtu obce Vizovice z hlediska daňových příjmů.

Klíčová slova: obec, příjmy, daň, rozpočtové určení daní, daň z nemovitostí, poplatky

ABSTRACT

The main aim of my thesis is to propose ways to increase tax revenues of municipal budget of Vizovice. The income tax revenues belong shared taxes, local and administrative fees and property taxes. The village does not have options to increase revenue from shared taxes, so I will focus primarily on the potential increase in revenue from local taxes and property taxes. My thesis is divided into two parts. The theoretical part contains the definition of basic concepts related to the financing of municipal budgets in the Czech Republic, with an emphasis on tax revenues. In the practical part of the analysis is prepared economic analysis of town Vizovice, where I deal mainly with the development of tax revenues of the town in period from 2006 to 2011. Next I also analyze the influence of Act No. 243/2000 Coll. on budgetary allocation of some tax revenues to territorial municipal units and some state fund and financial crisis on the amount of tax revenues in budgetary allocation. I deal we a potential for development of these revenues for the city Vizovice

after adoption of the amendment in 2013. At the end of my thesis, I propose that changes in tax revenues, which should lead to optimization of Vizovice municipal budget in terms of tax revenues.

Keywords: municipality, revenues, budgetary allocation of some tax revenues, property tax, fees

Tímto bych chtěla poděkovat především vedoucí své diplomové práce paní Ing. Elišce Pastuszkové, Ph.D. za její odborné rady, pomoc a cenné připomínky. Další mé poděkování patří zástupcům Městského úřadu ve Vizovicích za ochotu a poskytnuté informace. V neposlední řadě chci poděkovat také své rodině za jejich podporu a trpělivost.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 PŘÍJMY A VÝDAJE ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ	13
1.1 PŘÍJMY ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ OBCÍ A ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ.....	14
1.1.1 Příjmy obcí	14
1.1.2 Rozpočtové určení daní.....	20
1.2 VÝDAJE ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ	27
2 VYBRANÉ DAŇOVÉ PŘÍJMY OBCÍ A JEJICH SPECIFIKACE	29
2.1 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	29
2.2 DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB.....	30
2.3 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	30
2.4 MÍSTNÍ POPLATKY	31
2.5 SPRÁVNÍ POPLATKY.....	32
2.6 DAŇ Z NEMOVITOSTÍ	32
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MĚSTA VIZOVICE	35
3.1 SPECIFIKACE MĚSTA VIZOVICE.....	35
3.2 JEDNOTLIVÉ PŘÍJMY MĚSTA VIZOVICE V LETECH 2006 – 2011	36
3.2.1 Vývoj daňových příjmů v letech 2006 – 2011	36
3.2.2 Vývoj nedaňových příjmů v letech 2006 – 2011.....	44
3.2.3 Vývoj kapitálových příjmů v letech 2006 – 2011	48
3.2.4 Vývoj přijatých transferových plateb v letech 2006 – 2011	49
3.3 HOSPODAŘENÍ MĚSTA VIZOVICE V LETECH 2006 – 2011	50
4 VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ A JEJICH VLIV NA ROZPOČET MĚSTA VIZOVICE V LETECH 2006 AŽ 2011	53
4.1 BILANCE PŘÍJMŮ MĚSTA VIZOVICE V LETECH 2006 A 2007	53
4.1.1 Výnos ze sdílených daní.....	55
4.1.2 Výnos z poplatků a daně z nemovitostí.....	56
4.1.3 Shrnutí hospodaření města Vizovice v letech 2006 a 2007	56
4.2 BILANCE PŘÍJMŮ MĚSTA VIZOVICE V ROCE 2008.....	58
4.2.1 Výnos ze sdílených daní.....	61
4.2.2 Výnos z poplatků a daně z nemovitostí.....	62
4.2.3 Shrnutí vývoje hospodaření v roce 2008.....	62
4.3 VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ MĚSTA VIZOVICE OD ROKU 2009 PO SOUČASNOST	63
4.3.1 Výnos ze sdílených daní v roce 2009	64
4.3.2 Výnos z poplatků a daně z nemovitostí v roce 2009.....	64
4.3.3 Shrnutí vývoje za rok 2009	65
4.3.4 Bilance příjmů města Vizovice v letech 2010 a 2011	65

4.3.5	Výnos ze sdílených daní města Vizovice v letech 2010 a 2011	67
4.3.6	Výnos města Vizovice z poplatků a z daně z nemovitostí v letech 2010 a 2011	68
4.3.7	Shrnutí vývoje hospodaření za rok 2010 a 2011	69
4.4	VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ MĚSTA VIZOVICE V ROCE 2013	70
4.5	SHRnutí.....	73
5	OPTIMALIZACE DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ ROZPOČTU MĚSTA VIZOVICE.....	74
	ZÁVĚR	81
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	83
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	86
	SEZNAM TABULEK.....	87
	SEZNAM GRAFŮ	88
	SEZNAM PŘÍLOH.....	89

ÚVOD

Obec je základní jednotkou územní samosprávy v České republice. Ve své kompetenci vykonává jak samostatnou tak přenesenou působnost. Pro plnění činností obce a pro svůj rozvoj potřebuje finanční prostředky. Příjmy obcí můžeme dělit na daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a na přijaté dotace. V první části své práce rozebírám pojmy související s hospodařením obcí. Zabývám se především jednotlivými příjmy, které obec do svého rozpočtu získává. V další kapitole pak popisuji vývoj rozdělení daňových příjmů dle rozpočtového určení daní od roku 1993 až po současně platný systém rozdělování celostátního výběru daní. Zmiňuji i novelu rozpočtového určení daní, která by měla vejít v platnost k 1.1.2013. V posledních letech lze zaznamenat trend zvyšování pravomocí obcí, s kterým úzce souvisí zajištění dostatečného množství finančních prostředků obcím, především v posledních letech, kdy jsou daňové příjmy obcí negativně ovlivněny dopady finanční krize.

V druhé části své práce nejprve blíže charakterizuji město Vizovice. Poté analyzuji vývoj jednotlivých druhů příjmů obce společně s hospodařením obce Vizovice ve sledovaném období. V další kapitole se v rámci analýzy snažím dávat do souvislosti vliv změn zákona o rozpočtovém určení daní a dopadů finanční krize s vývojem výše příjmů města Vizovice. Zabývám se především vývojem daňových příjmů a vlivu změn jejich výnosů na příjmovou stránku rozpočtu města. V analýze si sledované období rozděluji na několik období, které je vždy specifické nějakou změnou či vlivem. Cílem mé práce je na základě poznatků z uvedených analýz navrhnout konkrétní opatření, která povedou ke zvýšení především daňových, a tedy celkových, příjmů města Vizovice.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PŘÍJMY A VÝDAJE ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ

Rozpočtovou soustavu ČR lze rozdělit na Soustavu veřejných rozpočtů a Soustavu mimorozpočtových fondů. Do soustavy veřejných rozpočtů spadají státní rozpočet, územní rozpočty krajů, obcí, DSO a regionálních rad soudržnosti a rozpočty ostatních veřejnoprávních institucí (např. příspěvkové organizace). (přednášky Veřejné finance, Ing. Pastuszková, Ph. D., 2009) Územní rozpočet je důležitým nástrojem územní samosprávy k financování lokálních potřeb daného území. Sestavuje se jako finanční plán, jímž se řídí financování činnosti daného územního samosprávného celku. (zákon č. 250/2000 Sb., § 4, 2000)

Jednotlivé druhy veřejných rozpočtů jsou vcelku samostatné, i když mezi nimi probíhají finanční vztahy. Každý článek územní samosprávy má vlastní rozpočet a je zodpovědný za své hospodaření. Míra rozpočtové samostatnosti se odvozuje z rozpočtových pravidel příslušného státu a z pravomocí územní samosprávy stanovovat vlastní daně poplatníkovi, na základě daňového nebo rozpočtového určení daní. To nám určuje, do jakého veřejného rozpočtu, případně v jakém poměru, plynou jednotlivé daňové příjmy obcí. (Peková, 2008, s. 198)

V ČR je platný zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který nám říká, že finanční hospodaření územních samosprávných celků se řídí rozpočtem vypracovaným na dobu jednoho roku a rozpočtovým výhledem, který je zpravidla sestavován na 2 až 5 let dopředu. (zákon č. 250/2000 Sb., 2000)

Příjmy a výdaje územních rozpočtů jsou obsahem rozpočtu a zpravidla by měly být vyrovnané. Příjmy i výdaje jsou v rozpočtu zpracovávány v třídění dle závazné rozpočtové skladby, kterou stanovuje Ministerstvo financí vyhláškou. (zákon č. 250/2000 Sb., 2000)

Míru soběstačnosti územních rozpočtů obcí ovlivňuje i rozsah kompetencí, které daná územní samospráva zabezpečuje. V současné době obec spravuje záležitosti, buď v samostatné působnosti a nebo v přenesené působnosti. Do samostatné působnosti obce spadá obecně správa, která je v zájmu občanů a rozvoje území obce po stránce bydlení, výchovy a vzdělávání, rozvoje sociální péče a celkového kulturního rozvoje. V přenesené působnosti obec spravuje oblasti, které jsou upraveny zvláštními zákony. Obce ze státního rozpočtu obdrží příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti. (zákon č. 128/2000 Sb., 2000)

1.1 Příjmy územních rozpočtů obcí a rozpočtové určení daní

V této kapitole se budu věnovat finančním prostředkům, které může obec do svého rozpočtu získat. Příjmy budu dělit z několika hledisek, přičemž podrobněji se budu zabývat tříděním příjmů z druhového hlediska. Na konci kapitoly pak budu popisovat vývoj rozpočtového určení daní od roku 1993.

1.1.1 Příjmy obcí

Příjmy obcí územních rozpočtů upravuje zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Obecně lze do kategorie příjmů zařadit veškeré nenávratně inkasované prostředky, opětované i neopětované, jak z ekonomiky domácí, tak i ze zahraniční. Zahrnují se zde přijaté dary a dotace i přijaté splátky půjček poskytnuté za účelem rozpočtové politiky. (Češková a Kinšt, 2011, s. 18)

Mezi příjmy obcí nezahrnujeme návratná inkasa v podobě přijatých výpůjček a přijaté splátky půjček poskytnutých za účelem řízení likvidity (uložení peněz co nejvýhodnějším způsobem). Dále sem nepatří příjem finančních prostředků, kdy si obec půjčuje peníze ke krytí svých výdajů. Takto získané finanční prostředky nemají povahu daňových, nedaňových příjmů, či dotací, protože s jejich příjmem vzniká závazek vůči věřiteli. (Češková a Kinšt, 2011, s. 18)

Příjmy územních rozpočtů můžeme tedy rozdělit na návratné a nenávratné příjmy. Nejdůležitějším zdrojem financování je kategorie nenávratných příjmů. Jedná se o příjmy, které plynou do rozpočtu od různých subjektů (lidé, společnosti). Do této kategorie spadají daňové i nedaňové příjmy, transfery a dotace. (Provazníková, 2009, s. 109)

Dále **návratné příjmy**, tedy čerpané na určitou dobu. U tohoto druhu příjmu však existuje povinnost obcí i krajů za určitých podmínek splácet tomu subjektu, který finanční prostředky půjčil a to včetně úroků. Mezi návratné příjmy se řadí úvěry a půjčky. Ať už krátkodobé, kterými se kryje krátkodobý deficit během rozpočtového období, nebo střednědobé či dlouhodobé bankovní úvěry na financování investic. (Provazníková, 2009, s. 109)

Z časového hlediska je důležité členění příjmů na běžné a kapitálové příjmy. **Běžné příjmy** se každoročně opakují a svým charakterem jsou určeny k financování běžných opakujících se výdajů. (Provazníková, 2009, s. 109)

Jak jsem se zmínila v předcházející kapitole, **příjmy i výdaje jsou závazně tříděny dle rozpočtové skladby** (klasifikace). Každá úroveň rozpočtů disponuje v rozpočtové soustavě rozdílnými druhy příjmů a výdajů v souvislosti se svěřenými kompetencemi. Závazné členění pro všechny rozpočty slouží k tomu, aby bylo možné porovnat příjmy a výdaje jak v čase, tak i mezi jednotlivými rozpočty stejné úrovně navzájem. (Provazníková, 2009, s. 109) Rozpočtová skladba byla upravována vyhláškou Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě, její významnější úprava proběhla vyhláškou Ministerstva financí č. 440/2006 Sb. platná k 18.9.2006. V současnosti je ze dne 21.3.2012 platná vyhláška č. 96/2012 Sb. o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost vyhlášky byla stanovena k 1.4.2012. (Ministerstvo financí ČR, ©2011)

Třídění příjmů a výdajů rozpočtu respektuje dle rozpočtové skladby několik zásad:

- **zásada jednotnosti a závaznosti:** každý údaj v rozpočtu má své jednoznačně identifikovatelné místo,
- **zásada dlouhodobé stability třídění rozpočtu:** důležitá především z hlediska makroekonomických analýz, časové srovnatelnosti rozpočtů, pro analýzu plnění rozpočtů,
- **potřeba agregace, sumarizace a princip konsolidace:** zabraňuje několikanásobnému načítání operací (u dotací),
- **zásada srozumitelnosti na základě jasně definovaných hledisek,**
- **zásada kompatibility s mezinárodně uznávanými standardy:** aby byla zajištěna transparentnost na mezinárodní úrovni. (Provazníková, 2009, s. 111)

Rozpočtová skladba využívá čtyři základní druhy třídění příjmů a výdajů:

- odpovědnostní (kapitoly státního rozpočtu),
- druhové,
- odvětvové a
- konsolidační.

Druhové třídění je základní a závazné pro rozpočty územních samospráv. Týká se všech peněžních operací, které třídí do tří základních okruhů: příjmy, výdaje a financování. Toto třídění využívá čtyřmístný číselný kód v rámci tříd, seskupení položek, podseskupení položek a jednotlivé položky. (Provazníková, 2009, s. 111)

V ČR je to třídění běžných příjmů z druhového hlediska na:

- a) daňové příjmy,
- b) nedaňové příjmy a
- c) neinvestiční dotace jako nenávratné příjmy.

Oproti tomu **kapitálové příjmy** jsou spíše jednorázového a nedaňového charakteru, **řadí se sem:**

- d) příjmy z prodeje majetku,
- e) příjmy v podobě darů,
- f) čerpání investiční dotace a nebo úvěrů. (Peková, 2008, str. 222-223)

Nejvýznamnějších příjmem územních samosprávných celků jsou daňové příjmy a jejich výše se přímo odvíjí od celostátního výnosu hrubých daní.

Návrhy daňových zákonů i konstrukci daní připravuje v ČR Ministerstvo financí. Zákonodárnou iniciativu má i krajská úroveň územní samosprávy, která může podávat návrhy novel daňových zákonů. (Peková, 2008, s. 225)

Daně jsou povinné platby, které musí subjekt zaplatit do veřejných rozpočtů. Výše daní je tak pro poplatníka důležitá i z pohledu, na co jsou takto získané finanční prostředky vynakládány. Poplatníka především zajímá, jaký má z výnosu daní užitek. (Peková, 2008, s. 225)

Daně v ČR třídíme dle:

Tabulka 1 Třídění daní v ČR

přesunu	schopnosti platit daň	subjektu	předmětu	použité sazby
---------	--------------------------	----------	----------	---------------

▪ přímé	▪ osobní	▪ jednotlivec	▪ důchodové	▪ s pevnou sazbou
▪ nepřímé	▪ in rem	▪ firma	▪ majetkové	▪ s procentní sazbou
		▪ splitting	▪ spotřební	
			▪ paušální	

Zdroj: (Peková, 2008, s. 226)

Daňové příjmy veřejných rozpočtů v ČR dělíme na:

Tabulka 2 Dělení daňových příjmů v ČR

Přímé daně		Nepřímé daně	
důchodové		univerzální	▪ daň z obratu
majetkové	▪ z nemovitostí		▪ prodejní daně
	▪ silniční		▪ DPH
	▪ dědická		▪ dovozní
	▪ darovací	selektivní	▪ spotřební daně
	▪ z převodu nemovitostí		▪ ekologické a cla

Zdroj: (Peková, 2008, s. 230)

Další kategorií příjmů, u které mají územní samosprávy mnohem větší pravomoci k jejímu ovlivňování, jsou nedaňové příjmy. Zde řadíme příjmy z vlastního podnikání, uživatelské poplatky, příjmy z vlastní správní činnosti a ostatní příjmy. (Provazníková, 2009, s. 94) Více informací k těmto jednotlivým příjmům uvádím níže.

Příjmy z vlastního podnikání představují tradiční příjem rozpočtu obcí a regionů. V posledních desetiletích se jejich význam ještě zvyšuje. Do této skupiny řadíme zisky z municipálních a regionálních podniků, příjmy z pronájmu majetku aj. (Provazníková, 2009, s. 95)

Příjmy z uživatelských poplatků jsou relativně důležitější pro obce než pro ostatní úrovně územní samosprávy. Podíl uživatelských poplatků na celkových příjmech se může lišit, zpravidla však nepřesahují 10% příjmů. Uživatelské poplatky jsou požadovány za likvidaci komunálního odpadu, za dodávky pitné vody, čištění odpadních vod, za rekreační služby aj. (Provazníková, 2009, s. 96-97)

Příjmy z vlastní správní činnosti, zde se jedná především o **poplatky za správní úkony**, které jsou vykonávány v rámci samostatné nebo přenesené působnosti. Jejich výše i ostatní náležitosti bývají stanoveny zákonem a jednotky územní samosprávy je tedy mohou ovlivňovat pouze minimálně. Řadíme mezi ně poplatek za vystavení dokladů – povolení stavby, povolení nosit zbraň, ověřování pravosti dokladů atd. (Provazníková, 2009, s. 98)

Do kategorie ostatních příjmů můžeme zařadit všechny ostatní příjmy nedaňového charakteru, které plynou do územních rozpočtů, např. příjmy z darů, výnosy sbírek. (Provazníková, 2009, s. 98)

Obce i kraje v ČR jsou mimo výkonu činností v samostatné působnosti obce zodpovědné také za výkon přenesené působnosti. Na její financování jsou použity především neinvestiční dotace a správní poplatky. Trendem poslední doby je zvyšovat rozsah přenesené působnosti zabezpečovaný obcemi. Rostou tak i požadavky na její financování v podobě dotací.

Obcím a krajům jsou vypláceny převážně účelové dotace, a to jak běžné na financování provozních potřeb, tak i kapitálové (investiční) na zajištění určitého standardu poskytovaných veřejných statků.

Dalším kritériem, jak lze dotace dělit, je podle jejich způsobu získávání. Má-li obec na dotaci automatický nárok, nemusí si o dotaci žádat, jedná se o nárokovou dotaci. V opačném případě, kdy musí splnit určitá kritéria a tak musí žádat, jedná se o dotaci nenárokovou. (Peková et al., 2008, s. 235)

V současné době se obcím přidělují následující typy dotací:

- ze státního rozpočtu
  - v zákoně o státním rozpočtu jsou definovány a schváleny dotace nárokové,
- z kapitoly všeobecná pokladní správa
  - spravuje ji Ministerstvo financí,

- jsou zde rozpočtovány příjmy a výdaje, které není možné sledovat podle jejich odvětvového určení, nelze je předem zahrnout do určité kapitoly státního rozpočtu,
- např. dotace na činnosti vykonávané obce s rozšířenou působností v oblasti sociálně právní ochrany dětí, v oblasti sociálních služeb, na podporu obnovy a rozvoje základny regionálního školství aj.,
- mimořádné dotace ze státního rozpočtu
  - lze je poskytovat z kapitoly všeobecná pokladní správa,
  - dle potřeby jsou uvolňovány v průběhu roku a mají investiční i neinvestiční charakter,
- nenárokové dotace z rozpočtů některých kapitol
  - tyto dotace mohou být jak běžné tak kapitálové,
  - jedna z nejdůležitějších kapitol je Ministerstva práce a sociálních věcí, odsud se obcí vyplácí běžné dotace na dávky v hmotné nouzi, zdravotně postiženým, příspěvek na péči aj.
  - další neinvestiční dotace jsou vypláceny z kapitoly Ministerstva životního prostředí a Ministerstva životního prostředí,
  - kapitálové (investiční) dotace jsou poskytovány z kapitol Ministerstva kultury, průmyslu a obchodu aj.
- dotace ze státních mimorozpočtových fondů
  - jedná se o finanční prostředky, které jsou většinou účelové a kapitálové,
- dotace od krajů
  - v rámci samostatné působnosti kraje (podpora rozvoje cestovního ruchu),
  - přerozdělením některých typů dotací ze státního rozpočtu (sociální služby, jednotky dobrovolných hasičských požárních sborů),
- dotace z Evropské unie
  - tyto dotace mají charakter jak kapitálových tak běžných dotací, zpravidla jsou přísně účelové. (Provazníková, 2009, s. 148-149)

Kapitálové příjmy

Řadí se sem příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, příjmy z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí obcí nebo třeba výnosy z obchodování s cennými papíry. Dále sem spadají i přijaté dary na pořízení dlouhodobého majetku obce. (Češková a Kinšt, 2011, s. 81-82)

1.1.2 Rozpočtové určení daní

Podle toho, do kterého veřejného rozpočtu ze zákona daň plyne, členíme daně dále na výlučné, sdílené nebo lokální. (Provazníková, 2009, s. 81)

U svěřených nebo tzv. výlučných daní plyne celý výnos do určitého rozpočtu. Zákon určuje, které celostátně vybírané daně plynou do rozpočtu obcí nebo krajů. V České republice se jedná o daň z nemovitosti, částečně o daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti a podnikání. (Provazníková, 2009, s. 81)

Sdílené daně, jejich celostátní výnos plyne předem schváleným podílem do více rozpočtů. Mezi tyto daně obecně řadíme daně z příjmů fyzických a právnických osob a daň z přidané hodnoty. Podíl územních samosprávných celků je stanoven zákonem, přičemž jak stát tak i územní samosprávné celky mají stejnou daňovou základnu pro výpočet. Lze se setkat se dvěma způsoby rozdělování výnosu sdílených daní:

- **derivační typ** – určité procento z celkového získaného objemu stanovené daně je rozděleno nižším úrovním dle výnosu této daně v konkrétním území,
- **nederivační typ** – určité procento z celkového získaného výnosu stanovené daně je rozděleno dle počtu obyvatelstva, nebo i jiného kritéria. (Provazníková, 2009, s. 81)

Lokální nebo tzv. obecní nebo regionální daně, v ČR jsou definovány jako místní poplatky. V tomto případě daná obec rozhoduje o daňové základně, sazbách i osvobození od placení daně. U těchto daní je obec zodpovědná i za jejich výběr a správu. (Provazníková, 2009, s. 80)

Vývoj rozpočtového určení daní od roku 1993 se dá rozdělit na 4 etapy:

- rozpočtové určení daní v letech 1993 – 1995

- rozpočtové určení daní v letech 1996 – 2000
- rozpočtové určení daní v letech 2001 - 2007
- rozpočtové určení daní od roku 2008 po současnost

Rozpočtové určení daní České republiky se v minulosti již několikrát měnilo. Tyto změny znamenaly pro většinu obcí zvýšení jejich daňových příjmů, ovšem i naproti tomu zůstávaly stále výrazné rozdíly v příjmech obcí a větších měst. (Peková, 2008, s. 231)

Rozdělení daňových příjmů v letech 1993 – 1995

- od 1.1.1993 začala platit daňová soustava a rozpočtová pravidla, která upravovala nově vzniklý systém RUD,
- výnos většiny daní plynul do státního rozpočtu,
- **celý výnos daně z nemovitostí plynul do rozpočtu obce**
  - zisk byl připisován jednotlivým obcím dle polohy nemovitosti,
  - rozlišovala se daň ze staveb a daň z pozemků,
  - vybrané stavby a pozemky mohly být od daně osvobozeny,
  - lišily se sazby dle účelu stavby nebo pozemku,
  - základem pro výpočet daně byla výměra v m² a počet podlaží u staveb,
- **do rozpočtu obce plynul také celý příjem z místních a správních poplatků**
  - příjem z obou poplatků byl těsně vázán s územím obce,
  - představovaly výnos za určité veřejné služby pro obyvatele vykonávané obcí,
  - tento druh příjmů však nepředstavoval výraznější výnos v příjmech obce,
- daň z příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti
  - výnos této daně byl **vázán na celookresní příjem**, to způsobovalo poměrně velké rozdíly v daňových příjmech jednotlivých obcí,
  - obce nemohly daňový výnos ovlivňovat, docházelo tedy k tomu, že dvě obce s podobnými charakteristikami získávala různou výši daňových příjmů v přepočtu na obyvatele, jelikož každá byla v jiném okrese,

- později plynul do rozpočtu obce i celý příjem daně z příjmů právnických osob z vlastního podnikání obcí (sama obec je poplatníkem do rozpočtu obce),
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti patřila do sdílených daní, v roce 1993 40 % (v roce 1994 – 50 %, v roce 1995 – 60 %) z celookresního výnosu. (Provazníková, 2009, s. 127)

Rozdělení daňových příjmů v letech 1996 – 2000

V těchto letech došlo v systému RUD k následujícím změnám a do obecních rozpočtů plynulo:

- 30 % z celookresního výnosu daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a z toho:
  - 10 % daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti do rozpočtu té obce, kde měl sídlo či bydliště plátce,
  - 20 % daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti dle podílu počtu obyvatel obce na počtu obyvatel okresu,
  - u této daně tedy došlo k zásadní změně, kdy se podíl na celookresním výnosu snížil na 30 %, tento krok zvýhodnil obce, které měly na svém území sídlo plátce,
- mezi sdílené daně přibylo 20 % z celostátního výnosu daně z příjmu právnických osob podle podílu počtu obyvatel obce k celkovému počtu obyvatelstva státu,
- od r. 1997 zařazeny do daňových příjmů i sankční poplatky související s životním prostředím, např. poplatky za vznik tzv. komunálního odpadu,
- dalších příjmů spadajících do kategorie daňových příjmů se novela rozpočtového určení netýkala,
- i přes provedené změny se nadále zvyšoval podíl obcí na celkových daňových výnosech. (Provazníková, 2009, s. 127)

Rozdělení daňových příjmů od roku 2001 do roku 2007

V roce 2001 došlo k vytvoření zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. V tomto roce došlo k výrazné změně v systému RUD. Výsledkem této změny byl systém rozdělení daní, který měl obcím přinést co nejoptimálnější a nejstabilnější příjmovou základnu.

Daňové příjmy byly rozdělovány na základě **koeficientu velikostní kategorie obce a prostého počtu obyvatel v obci**. Obce se na celostátních výnosech daní začaly podílet procentuálně 20,59 %, přičemž toto procento výnosu jim plynulo z daní:

- DPH – celostátní výnos,
- daň z příjmů právnických osob – celostátní výnos,
- daň z příjmů fyzických osob srážková – celostátní výnos,
- daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti – 60 % celostátního výnosu,
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti – celostátní výnos. (Provazníková, 2009, s. 130-131)

Každá obec měla vyhláškou Ministerstva vnitra ČR stanoveno procento, kterým se na objemu 20,59 % podílela. Jednotlivá procenta obcí byla odvozena na základě zmíněného koeficientu a prostého počtu obyvatel v obci. Ve výsledku bylo určeno 14 velikostních kategorií obcí s tím, že téměř 45 % obcí spadalo do kategorie 301 – 1500 obyvatel.

Dále obcím příslušel, stejně jako v minulých letech, příjem z výlučných daní, tj. daň z příjmů právnických osob, kdy je poplatníkem obec, daň z nemovitosti, správní a místní poplatky. Rozhodující příjmy plynuly obcím v podobě daňového výnosu ze sdílených daní, přibližně se jednalo o 81 % příjmu rozpočtu obce. Výnos z výlučných daní tvořil 12,5 % z celkového objemu daňových výnosů obce. Zbylá procenta plynula do rozpočtu obce v podobě daňových výnosů dle zákona č. 243/2000 Sb., dotací ze státního rozpočtu a státních fondů aj. (Ministerstvo vnitra ČR, ©2001)

V průběhu času fungování nového rozpočtového určení daní vyvstaly jisté problémy, které vedly k jeho novele k 1.1.2008. Hlavní důvody pro tuto změnu byla kritika koeficientu velikostní kategorie obce a prostého počtu obyvatel, na jejichž základě byly daňové příjmy obcí rozdělovány. Jak jsem již uvedla, bylo zavedeno 14 velikostních kategorií a ke každé

kategorii byl přidělen přepočítávací koeficient. Problém tkvěl v tom, že právě přepočítávací koeficienty byly vytvořeny bez bližší vazby na skutečné podmínky. Dalším velkou otázkou byly **skokové přechody mezi velikostními kategoriemi obcí**. Obce tak měly snahu o „nakupování občanů“, aby přesáhly svoji velikostní kategorii a získaly tak do svého rozpočtu finanční prostředky navíc. Na základě těchto problémů bylo třeba udělat změnu a snížit tak velmi výrazné rozdíly v příjmech mezi malými a většími obcemi. (Matouš Havlena, ©2012)

Rozdělení daňových příjmů od roku 2008 po současnost

K 1.1.2008 vešla v platnost novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým fondům. Došlo k nepatrné změně procentního koeficientu na výnosu již dříve uvedených daní **z 20,59 % na 21,4 %**. Další výrazná úprava proběhla v oblasti kritérií pro rozdělování daňových příjmů, kdy každé obci z 21,4 % výnosu určité daně připadla částka na základě **kritéria výměry katastrálních území obce, prostého počtu obyvatel v obci a násobků postupných přechodů**. Novela zavedla **4 kategorie velikosti obcí** místo doposud platných 14. Dále byl zrušen skokový přechod mezi jednotlivými velikostními kategoriemi a nahradil ho **přechod klouzavý**, tzv. progresivní. To mělo zamezit velkým rozdílům ve výnosech obcí ze sdílených daní mezi obcemi těsně pod hranicí velikostní kategorie. Na tomto základě došlo k výraznému navýšení daňových příjmů dle RUD u malých obcí. (Matouš Havlena, ©2012)

Novela se také snažila zohlednit fakt, že výdaje obcí jsou závislé i na řadě dalších faktorů než jen na prostém počtu obyvatel, proto byla stanovena i další kritéria pro rozdělení podílu jednotlivých obcí na sdílených daních tak, aby lépe odrážela jejich výdaje.

Nová kritéria:

- kritérium celkové výměry obce – váha 3 %,
- kritérium prostého počtu obyvatel obce – 3 %,
- úprava stávajícího kritéria počet obyvatel obce upravený koeficienty velikostních kategorií obcí – váha 94 %. (Provazníková, 2009, s. 140)

Kritérium výměry obce zvýhodňuje obce, které mají nižší hustotu obyvatel. Kritérium je přínosné také pro obce, které se nemohou sloučit se sousední obcí z důvodu geografických podmínek. Finanční přínos tohoto kritéria se u obcí výrazně liší jak při vzájemném porovnávání velkých a malých obcí, tak i mezi obcemi určité velikostní kategorie. Je to dáno výraznou proměnlivostí hustoty obyvatelstva v ČR. (Provazníková, 2009, s. 140)

Kritérium prostého počtu obyvatel je pouze doplňujícím prvkem ke koeficientům velikostních kategorií.

Kritérium počtu obyvatel upravený koeficienty velikostních kategorií obcí je upraveno tak, aby nedocházelo ke skokovým přechodům ve velikostních kategoriích obcí a tím pádem ke spekulacím s počtem obyvatel, jak jsem uvedla již dříve. Toho bylo dosaženo tzv. koeficienty postupných přechodů. Těmito koeficienty je nově násobena pouze ta část obyvatel obce, která spadá do příslušného intervalu. Z tohoto postupu jsou vyloučena čtyři největší města v České republice – Praha, Brno, Ostrava a Plzeň. (Provazníková, 2009, s. 140)

Konkrétní podíl obce na celostátním hrubém výnosu sdílených daní se zjistí jako celkový součet příslušných podílů násobený příslušnými vahami. Před samotným výpočtem je třeba zjistit podíl měst Praha, Brno, Ostrava a Plzeň na sdílených daních. Stejným způsobem je zjištěn i podíl na výnosu sdílených daní i za ostatní obce ČR. Poté jsou propočítávány podíly pro jednotlivé obce. Při samotném výpočtu se vychází z intervalů počtu obyvatel a koeficientů postupných přechodů, jimi je násoben počet obyvatel obce. Nově jsou koeficienty přechodů použity pro násobení počtu obyvatel obce v rámci určitého intervalu. V případě, že má tedy obec více než 30 tis. obyvatel, jsou postupně použity všechny koeficienty. Nedochozí tak ke skokovým rozdílům v jednotlivých podílech obcí. **Podíl dané obce je tedy ve výsledku určen podílem násobku počtu obyvatel a příslušných koeficientů postupných přechodů na součtu těchto násobků za všechny obce bez Prahy, Brna, Ostravy a Plzně.** (Provazníková, 2009, s. 141)

Možné rozdělení daňových příjmů od roku 2013

Novelou k 1.1.2008, kterou se měnil zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní ve znění pozdějších předpisů, došlo k posílení rozpočtů především malých obcí. Od té doby vznikala sílící tlak středních obcí na posílení i jejich rozpočtů, tedy další změnu zákona. Na

základě těchto dlouhodobých požadavků a především také v souladu se závazky obsaženými v Programovém prohlášení vlády se navrhuje změna nastavení sdílených daní pro obce v ČR. V programovém prohlášení vlády se ČR zavázala především ke snížení diskriminačních rozdílů v příjmech na obyvatele mezi „nejchudšími“ a „nejbohatšími“ obcemi. Příjmy obcí by měly být posíleny na úkor celostátních dotačních programů. Nová konstrukce modelu sdílených daní navrhuje, aby byly sdílené daně navýšeny na úkor prostředků ve státním rozpočtu o částku 7 miliard korun českých. Navrhované zvýšení se má promítnout v podobě zvýšení výnosu obcím ze sdílených daní:

- ze současných 21,40 % na 23,58 %
- ze současných 19,93 % na 21,93 %

Jelikož předkládaný návrh zákona o rozpočtovém určení daní správně soudil, že bude přijat zákon novely o DPH, který navýší základní i sníženou sazbu DPH, tím pádem došlo pro rok 2012 k úpravě procentuálního podílu obcí na celostátním výnosu této daně. Pro rok 2012 je tedy platný koeficient 19,93 %, který by měl být dále od roku 2013 navýšen na 21,93 %. (Deník veřejné správy, © 2012)

Aby byla do systému přerozdělování sdílených daní vnesena jednotnost, bylo plánováno zapojit tři největší města Plzeň, Brno a Ostravu do propočtu k ostatním městům. Oddělený propočet by tedy nově zůstal pouze hl. městu Praze. Dosavadní zvýhodněná pozice těchto měst je dána historicky, avšak pro její zachování neexistují objektivní argumenty. Ovšem nakonec tato čtyři města zůstávají i nadále zvlášť od ostatních obcí z propočtu vyčleněna a mají svůj vlastní koeficient. I přesto by tato města měla pocítit negativní pokles na výnos svých daňových příjmů dle RUD, ovšem dopady jim kompenzovány nebudou. Návrh v propočtu sdílených daní počítá také se zvýšením váhy u kritéria prostého počtu obyvatel, plánuje se zvýšení ze současných 3 % na 10 %. Novinkou bude zapojení nového kritéria počtu dětí MŠ a žáků ZŠ. Navrhovaná váha kritéria je 7 %. Neměnná zůstane váha kritéria celková rozloha katastrálních území obce ve výši 3 %. Z uvedených změn plyne pokles váhy postupných kritéria postupných přechodů na 80 %, ze současných 94 %. Současně se navrhuje přesun 1,5 mld. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní zpráva do objemu sdílených daní obce. Finanční prostředky získané uvedenými změnami jsou směřovány tak, aby došlo ke snížení rozdílů mezi sdílenými daňovými příjmy na obyvatele u malých a středních obcí. (Ministerstvo financí ČR, © 2005)

1.2 Výdaje územních rozpočtů

Výdaje územních rozpočtů jsou stejně tak jako příjmy upravovány zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Na veřejné výdaje lze nahlížet jako na tok finančních prostředků, které jsou v rámci územních rozpočtů určeny k financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru na principu nenávratnosti a neekvivalence. Obce zabezpečují veřejné statky a služby nejen z pohledu vlastních potřeb, ale i veřejné statky dané rozsahem delegované pravomoci v rámci decentralizace veřejného sektoru. Veřejné výdaje jsou financovány prostřednictvím veřejných příjmů, nebo případně může docházet k jejich dluhovému financování. Finanční prostředky veřejných rozpočtů mohou být vynakládány pouze prostřednictvím výdajového rozpočtu. (Provazníková, 2009, s. 212)

Výdaje územních samospráv lze třídit hned z několika hledisek:

- ekonomické hledisko: běžné a kapitálové výdaje,
- dle rozpočtové skladby: druhové členění výdajů na běžné a kapitálové výdaje,
- dle infrastruktury: ekonomické a sociální výdaje,
- dle funkcí veřejných financí: alokační, redistribuční, stabilizační,
- dle rozpočtového plánování: plánované a neplánované výdaje.

(Provazníková, 2009, s. 212)

Členění výdajů dle rozpočtové skladby, tedy na běžné a kapitálové výdaje, je závazné pro územní samosprávné celky.

Běžné výdaje dále dělíme na:

- neinvestiční nákupy: opětované, s přímou protihodnotou
  - výdaje na zboží a služby neinvestiční povahy a související výdaje,
  - náklady související se zaměstnanci (mzdy nebo pojistné),
- neinvestiční transfery: neopětované
  - výdaje neinvestičního účelu,

- příspěvky a dávky poskytované mimo rozpočtovou jednotku,
- neinvestiční půjčky: návratně poskytované (půjčené)
  - půjčka fin. prostředků dalším subjektům na neinvestiční účely. (Češková a Kinšt, 2011, s. 21)

Kapitálové výdaje dělíme na:

- investiční nákupy
  - výdaje na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku,
  - výdaje na nákup akcií a majetkových účastí,
- investiční transfery
  - výdaje mají charakter dotací, příspěvků na investiční účely poskytované mimo rozpočtovou jednotku,
- investiční půjčky
  - prostředky poskytované jiným subjektům na investiční účely (Češková a Kinšt, 2011, s. 22)

2 VYBRANÉ DAŇOVÉ PŘÍJMY OBCÍ A JEJICH SPECIFIKACE

V této kapitole stručně popíšeme jednotlivé daňové příjmy obcí. Uvedu platný zákon, který konkrétní daň upravuje, její předmět a poplatníka daně.

2.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je upravena zákonem č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, v platném znění. Zákon prošel od svého vzniku mnoha novelizacemi a je rozdělen na dvě části. Daň z příjmů fyzických osob je řešena v jeho první části. Jak je již z názvu daně patrné, poplatníkem je fyzická osoba, která má na území ČR své bydliště nebo se zde zdržuje alespoň 183 dnů v kalendářním roce. Na tuto osobu se vztahuje daňová povinnost i pro příjmy, které jí plynou ze zahraničí. V případě, že se fyzická osoba zdržuje spíše v zahraničí, ale má příjmy z území ČR také se na ni vztahuje daňová povinnost. (zákon č. 586/1992 Sb., 1992)

Předmět daně z příjmu upravuje § 3 zákona, řadíme sem:

- příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky,
- příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z pronájmu a
- ostatní příjmy. (zákon č. 586/1992 Sb., 1992)

Nejdůležitějšími a nejčastějšími příjmy budou pravděpodobně příjmy ze závislé činnosti, kam se řadí příjmy především z pracovního poměru a podobné příjmy. Do příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti spadají zejména příjmy získané na základě živnostenského oprávnění. Za každý rok (zdaňovací období) musí poplatník odevzdat tzv. daňové přiznání, kde uvádí všechny své dosažené příjmy, které podléhají dani. Jednotlivé příjmy se dále ponížují o prokazatelné výdaje, či platné paušály, nezdaniitelné položky a odečitatelné položky. Dílčí příjmy se pak sečtou a získáme základ daně, ze kterého se vypočte daňová povinnost. Současná výše daně z příjmů je jednotná ve výši 15 %. Tuto daň dále snižujeme o slevy na dani a daňová zvýhodnění. (Finance.cz, © 2012)

2.2 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob upravuje zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, v platném znění, část druhá. Poplatníky jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami a mají své sídlo či vedení na území ČR, v takovém případě zde daní i příjmy, které jim plynou ze zahraničí. V případě, že má právnická osoba své sídlo v zahraničí, ale na území ČR má svou stálou provozovnu, z které jí plynou příjmy, je povinna tyto příjmy zdanit. Zdaňovacím obdobím je účetní rok, nejčastěji se shoduje s kalendářním, nebo je využíván i hospodářský rok. Obecně lze říci, že předmětem daně jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s majetkem. Avšak existuje zde řada výjimek, které jsou v zákoně upraveny. (zákon č. 586/1992 Sb., 1992)

Obecně se základ daně získá jako příjmy snížené o prokazatelné výdaje, může to být zisk nebo ztráta. Tento základ ponížíme ještě o položky odečitatelné a o dary. Z takto upraveného základu daně se vypočte daňová povinnost. Sazba daně zde má zatím dlouhodobě klesající tendenci, i když od roku 2010 je neměnná, ve výši 19 % až na výjimky. (Finance, © 2012)

2.3 Daň z přidané hodnoty

Tato daň je nově upravena zákonem č. 47/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů („novela zákona o DPH“) s účinností od 1. 4. 2011. Patří mezi daně nepřímé, kterou platí nejvíce koneční spotřebitelé či podnikatelské subjekty, kteří nemají nárok na odpočet této daně. (zákon č. 47/2011 Sb., 2011)

Předmětem daně jsou především:

- **dodání zboží** za úhradu osobou povinnou k dani z ekonomické činnosti, s místem plnění v tuzemsku,
- **poskytnutí služby** za úplatu osobou povinnou k dani z ekonomické činnosti, s místem plnění v tuzemsku,
- **pořízení zboží z jiného členského státu Evropské unie** za úhradu, uskutečněné v tuzemsku osobou povinnou k dani z ekonomické činnosti nebo právnickou osobou, která nebyla založena (zřízena) za účelem podnikání,

- **pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu** za úhradu, jestliže se jedná o osobu, která není povinná k dani,
- **dovoz zboží**, jestliže je místo plnění na území ČR. (Finance, © 2012)

Osoba povinná k této dani je jak fyzická tak právnická osoba, pokud samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti. Osvobozená je osoba povinná, jestliže má sídlo podnikání nebo provozovnu v tuzemsku a její obrat nepřesáhne za 12 předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců výši jeden milion korun českých. (Finance, © 2012)

Zdaňovacím obdobím je buď kalendářní čtvrtletí, v případě, že obrat za předcházející kalendářní rok nedosáhl výše 10 000 000 Kč. V opačném případě je zdaňovacím obdobím kalendářní měsíc. Vždy po skončení zdaňovacího období se musí podat daňové přiznání na tiskopisu předepsaném Ministerstvem financí v termínu do 25 dnů. Zákon přesně specifikuje co je základ daně a její výpočet. (Finance, © 2012)

Daň z přidané hodnoty má dvě sazby, základní sazba daně je ve výši 20 % a snížená sazba daně ve výši 14 %. Jejich uplatnění je opět přesně specifikováno v zákoně. (Finance, © 2012)

2.4 Místní poplatky

Dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění, se jedná o daňový příjem, který je plně v režii obce. Zákon sice vymezuje, jaký druh poplatků lze v obci zavést a v jakých limitech mohou být stanoveny sazby, ale záleží především na obci, zda se rozhodne vůbec poplatky zavést a v jakých maximálních výších. Proto mohou být mezi poplatky v jednotlivých obcích výrazné rozdíly. Jestliže chce obec poplatek zavést, musí být nejprve obecně závaznou vyhláškou vyhlášen, správu poplatků si vykonává sama obec, nikoli finanční úřad. (zákon č. 565/1990 Sb., 1990)

V obci mohou být zavedeny tyto místní poplatky:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,

- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace. (zákon č. 565/1990 Sb., § 1, 1990)

2.5 Správní poplatky

Vyměřování a vybírání správních poplatků je upraveno zákonem č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích. Zákon říká, že správní poplatky jsou vybírány povinně, jestliže obce vykonávají územní samosprávu, při které má být poplatek uhrazen. Zpoplatněné úkony můžeme nalézt včetně sazebníku v příloze zákona. Sazebník nám říká, které úkony jsou zcela osvobozeny nebo ani nejsou předmětem poplatku. Poplatníkem je jak fyzická tak právnická osoba, která podala žádost o vykonání úkonu nebo v jejímž zájmu byl správní úkon proveden. Není-li uvedeno jinak, správní poplatek stanovuje a vybírá příslušný správní úřad. (zákon č. 368/1992 Sb., 1992) Mezi nejčastěji vykonávané úkony patří ověřování úředních dokumentů, vydání stavebního povolení, výpisy z matrik aj.

2.6 Daň z nemovitostí

Každý občan České republiky, který je vlastníkem nemovitosti či pozemku, je povinen podat přiznání k dani z nemovitostí za rok, ve kterém nemovitost či pozemek nabyt. V následujících letech je pak třeba podávat přiznání pouze v případě změny. Výjimku zde opět tvoří nemovitosti a pozemky od daně osvobozené. Daň z nemovitosti má dvě části – **daň ze staveb a daň z pozemků** a jak již bylo zmíněno, poplatníkem této daně je vlastník (vlastníci). Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje předmět této daně, kterým jsou všechny pozemky nacházející se na území ČR, které jsou evidovány v katastru nemovitostí a stavby na území ČR, které jsou spojené se zemí pevným základem a podléhají kolaudačnímu řízení. Pro oba typy předmětu daně je v zákoně vymezen způsob stanovení základu daně, sazby daně a případy osvobození od daně. (zákon č. 338/1992 Sb., 1992) Z pohledu obce může být tato daň zajímavá, jelikož se

jedná o daň svěřenou, celý její výnos tedy plyne do rozpočtu obce a navíc členové zastupitelstva obce mohou pomocí závazné vyhlášky ovlivňovat výši místního koeficientu.

Předmětem daně ze staveb jsou stavby na území ČR, ke kterým byl již vydán kolaudační souhlas a nebo stavby před vydáním tohoto souhlasu, jestliže jsou způsobilé k užívání na základě oznámení stavebnímu úřadu, dále byty a nebytové prostory evidované v katastru nemovitostí. Od této daně jsou osvobozeny stavby ve vlastnictví státu, obce, církve a dalších, které jsou uvedeny v zákoně. (zákon č. 338/1992 Sb., § 7, 1992)

Výpočet základu daně ze staveb vychází z výměry půdorysu nadzemní části bytu v m². U bytu či samostatného nebytového prostoru je základem výměra podlahové plochy v m² vynásobená koeficientem 1,20. U některých typů staveb se navíc sazba daně jednotlivého podlaží zvyšuje ještě o 0,75 Kč/m² v případě, že zastavěná plocha podlaží přesahuje dvě třetiny zastavěné plochy. U staveb určených k podnikatelské činnosti neplatí podmínka dvou třetin zastavěné plochy. V případě obytných domů a bytů a ostatních nebytových prostor se základ daně vynásobí platným koeficientem. (zákon č. 338/1992 Sb., § 10 - 11, 1992)

Předmětem daně z pozemků je pozemek nacházející se území ČR a zapsaný v Katastru nemovitostí. Předmětem daně nejsou pozemky sloužící k obraně státu, vybrané vodní plochy a pozemky zastavěné v rozsahu půdorysu stavby. (zákon č. 338/1992 Sb., § 2, 1992)

Pozemky osvobozené od daně jsou ve vlastnictví státu, obce, hřbitovy, veřejně přístupné parky a další přesně vymezené v zákoně. (zákon č. 338/1992 Sb., § 4, 1992)

Základem daně z pozemků, na kterých je orná půda, chmelnice nebo vinice, zahrada, ovocný sad a trvalý travní porost, je cena půdy zjištěná násobením skutečné výměry pozemku průměrnou cenou půdy stanovenou na 1 m² v platné vyhlášce. V případě hospodářských lesů a rybníků s průmyslovým chovem ryb, se cena pozemku stanoví vynásobením skutečné výměry pozemku v m² částkou 3,80 Kč, nebo dle platných cenových předpisů.

U pozemků, které jsem nezmínila, se základem daně stává skutečná výměra pozemku uvedená v m². (zákon č. 338/1992 Sb., § 5-6, 1992)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MĚSTA VIZOVICE

V následující kapitole blíže charakterizují město Vizovice a rozeberu jeho hospodaření v letech 2006 až 2011 z hlediska jednotlivých druhů příjmů. Nejprve se budu zabývat vývojem příjmů města Vizovice ve sledovaném období, poté budu analyzovat především daňové příjmy města, které budu dávat do souvislosti se změnami legislativy a dopady finanční krize. Budu porovnávat i vývoj daňových příjmů Vizovic ve srovnání s celorepublikovým vývojem.

3.1 Specifikace města Vizovice

Město Vizovice se nachází ve středu Zlínského kraje a je tak součástí NUTS II – Střední Morava. Krajské město Zlín je od města Vizovice vzdáleno asi 15 km a město Vsetín asi 20 km. Město se skládá ze dvou částí, Vizovice a Chrastěšov. Dohromady zde žije asi 4 700 obyvatel a díky imigraci se počet obyvatel od roku 2001 pozvolna zvyšuje.

Od 1. ledna 2003 jsou Vizovice obcí s pověřeným obecním úřadem a rozšířenou působností, dle zákona č. 314/2002 Sb. Jako obec s rozšířenou působností vykonávají Vizovice v rámci přenesené působnosti státní správu také pro ostatní obce ve svém správním obvodu, jedná se o 16 obcí. Dle zákona č. 128/2000 Sb. v platném znění, je město základním územně samosprávným celkem s právní subjektivitou a vlastním majetkem. Jako samostatná účetní jednotka vede podvojný účetnictví v souladu s Opatřením Ministerstva financí ČR, které stanovuje účtovou osnovu a postupy účtování pro územní samosprávné celky. Příjmy a výdaje v hospodaření jsou sledovány odděleně v členění dle platné rozpočtové skladby. Hospodaření s rozpočtovými prostředky města je zajišťováno v působnosti a odpovědnosti odborů Městského úřadu Vizovice. (Vizovice, ©2012)

Město Vizovice je od roku 1999 členem Svazku obcí mikroregionu Vizovicko a od roku 2007 také Místní akční skupiny Vizovicko a Slušovicko. Oba spolky si kladou za cíl především všestrannou podporu udržitelného rozvoje daného území a společný rozvoj.

Hlavní spádovou oblastí pro obyvatele města je krajské město Zlín. Zde lidé nejčastěji dojíždí do zaměstnání a využívají infrastrukturu města. Přesto i na území města se nachází několik důležitých zaměstnavatelů, patří mezi ně celosvětově známá likérka R. Jelínek,

společnost Kuchyně Sýkora, nástrojárna a lisovna Rostra a v neposlední řadě i společnost Koma pro výrobu modulárních staveb.

Ve Vizovicích je obyvatelům k dispozici jak mateřská škola, tak i základní škola, zřizovatelem je v obou případech město. Dále ve městě funguje i základní škola praktická a nachází se zde i Střední škola oděvní a služeb, která nabízí několik studijních oborů, zřizovatelem je Zlínský kraj. Město je dále zřizovatelem Technických služeb Vizovice a pro trávení volnočasových aktivit dětí i rodičů je k dispozici Dům dětí a mládeže Zvonek Vizovice.

Místní i regionální význam má na území města Nemocnice Milosrdných bratří, registrována jako léčebna pro dlouhodobě nemocné s celkovou kapacitou 65 lůžek. Nemocnice slouží také nepřetržitou lékařskou službu 24 hodin denně, funguje tak i jako základní pohotovostní služba. Sociální služby občanům ve městě poskytuje nestátní nezisková organizace Dotek, o.p.s. (Vizovice, ©2012)

K pořádání akcí kulturních, vzdělávacích, či společenských je využíván Kulturní Dům. Přestože je v jeho prostorách nově umístěno Informační centrum města, stále jeho prostory zůstávají z větší části dlouhodobě nevyužity. K pořádání plesů, karnevalů, či klubových večerů slouží prostory objektu Sokolovny, který byl v roce 2004 prohlášen kulturní památkou.

Dominantami města jsou ihned na první pohled Kostel sv. Vavřince z roku 1792 a Státní Zámek Vizovice z poloviny 18. Století. (Vizovice, ©2012)

3.2 Jednotlivé příjmy města Vizovice v letech 2006 – 2011

V této kapitole postupně rozeberu vývoj jednotlivých příjmů města Vizovice ve sledovaném období. Nejprve budu analyzovat vývojový trend daňových příjmů, následně příjmů nedaňových a kapitálových a na závěr přijatých dotací.

3.2.1 Vývoj daňových příjmů v letech 2006 – 2011

Příjmy z daní a poplatků tvoří převážnou většinu příjmů do rozpočtu města. I přes stoupající počet obyvatel a úpravy koeficientů pro rozdělování celostátního výnosů daní dosahují daňové příjmy města od roku 2009 nižších hodnot než tomu bylo dříve. Dlouhodobě nejvyšší výnosy plynou do rozpočtu díky podílu na celostátním výnosu daně

z přidané hodnoty, další důležitou daní je pro město výnos daně z příjmu právnických osob a daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků. Co se týká poplatků, zde má obec výraznější příjmy pouze z poplatku za likvidaci komunálního odpadu.

Daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků

Výnosy této daně znamenaly pro rozpočet obce Vizovice nejvyšší příjmy v letech 2006 a 2007, kdy zisky dosahovaly vyšších hodnot než bylo schváleno v rozpočtech. V roce 2006 se vybralo téměř 7 100 000 Kč, v dalším roce to bylo ještě o 704 tis. více. Od roku 2008 je však trend opačný. Nejen, že příjmy jsou každoročně nižší, než se počítá ve schváleném rozpočtu, ale je tu i trvalý pokles výnosu tohoto daňového příjmu. Nejznatelnější pokles příjmů této daně byl právě v roce 2008, kdy se snížil oproti předcházejícímu roku o 458 tis. Kč, kdy schválený rozpočet na tento rok předpokládal pokles o 299 tis. Kč. Přičemž v dalších letech klesající trend pokračoval, v roce 2009 byly tyto příjmy nižší ještě o 349 tis. ve srovnání s rokem předchozím a v roce 2010 a 2011 o dalších asi 200 tis. Kč ve srovnání s rokem 2009. Lze se domnívat, že pokles v příjmech této daně je způsoben především celorepublikovou ekonomickou krizí a tato situace neplatí pouze pro město Vizovice, ale jedná se o trend celorepublikový. Pro rok 2012 se dá předpokládat jistá stagnace, příjmy z této daně by snad více klesat neměly. I přes tento znatelný pokles patří příjmy z této daně mezi nejdůležitější pro město Vizovice.

Daň z příjmů fyzických osob z podnikání

Vývoj výše příjmů z této daně měl v průběhu let 2006 až 2011 výrazně klesající charakter. Zatímco v roce 2006 se na dani z příjmů fyzických osob z podnikání vybralo do rozpočtu města Vizovice 3 202 tis. Kč, v roce následujícím se výnos snížil o 370 tis. Kč, a i když v roce 2008 výnos o 219 tis. vzrostl, od roku 2009 se výnosy této daně neustále snižovaly. V roce 2009 byl pokles o více jak polovinu v porovnání s předcházejícím rokem, konkrétně o 1 876 tis. Kč, v roce 2010 pak o dalších 116 tis. Kč a v roce 2011 činil výnos této daně pouhých 432 tis. Kč. Propad této daně byl tedy ve srovnání let 2006 a 2011 celých 86,5 %. U této daně město Vizovice eviduje nejznatelnější pokles v příjmech během sledovaného období.

Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů

Z této daně plynou do rozpočtu naopak každý rok vyšší příjmy. Zatímco v roce 2006 bylo do rozpočtu obce vybráno 402 tis. Kč, o rok později to bylo již o 60 tis. více. V následujících letech 2008, 2009 a 2010 se příjem z této daně pohyboval těsně pod hranicí 600 tis. Kč ročně. Další zvýšení výnosů této daně nastalo až v roce minulém, 2011, kdy vzrostl příjem do rozpočtu obce ještě o 54 tis. Kč na částku 637 000 Kč. Zda tento trend vydrží, se uvidí až v dalším roce.

Daň z příjmů právnických osob

Výnos této daně se dlouhodobě řadí mezi nejdůležitější pro rozpočet města Vizovice, přestože mají i příjmy z této daně v posledních letech klesající charakter. V roce 2006 byl výnos 7 439 000 Kč, v dalším roce došlo k nárůstu o 943 tis. Kč a v roce 2008 byl výnos z této daně dokonce vyšší než 10 mil. Kč. O rok později však tyto daňové příjmy významně poklesly o částku 3 694 000 Kč, v následujícím roce sice výnos o 395 tis. Kč vzrostl, ale v roce 2011 opět o 130 tis. mírně poklesl. Ve srovnání s rokem 2006 se v roce 2011 výnos ponížil o 10,5 %, ovšem oproti roku 2008, kdy byl výnos této daně nejvyšší, je pokles v roce 2011 o značných 34 %. Vývoj těchto příjmů kopíruje ekonomickou situaci v ČR. V roce 2009 byl pokles nejvýraznější, jelikož se dá předpokládat, že na podnikatelské subjekty dopadly výrazněji projevy ekonomické krize. V roce 2010 sice nastalo mírné navýšení v těchto příjmech, ale rok 2011 nás opět přesvědčil o tom, že se zatím nedá spoléhat na výrazné oživení v této kategorii příjmů.

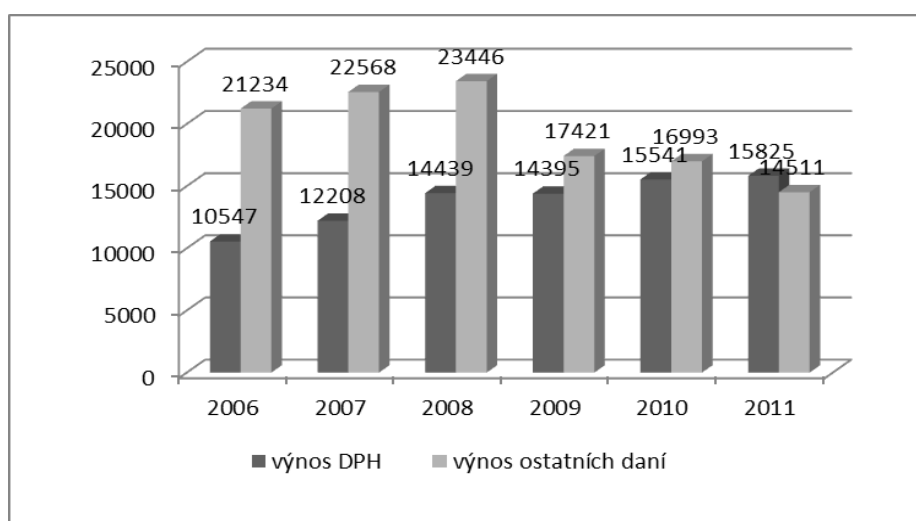
Daň z příjmů právnických osob za město

Nejvyššího výnosu z této daně obec Vizovice dosáhla v roce 2006, kdy bylo do rozpočtu obce získáno 3 096 000 Kč, v následujících letech měly tyto příjmy taktéž klesající charakter příjmů. V roce 2007 byl zaznamenán pokles o pouhé 3 tis. Kč, ovšem v roce následujícím již o 709 tis. Kč, v r. 2010 pak ještě o dalších 497 tis. Kč, přičemž údaj za rok 2011 nemám od ekonomického oddělení Městského úřadu Vizovice k dispozici.

Daň z přidané hodnoty

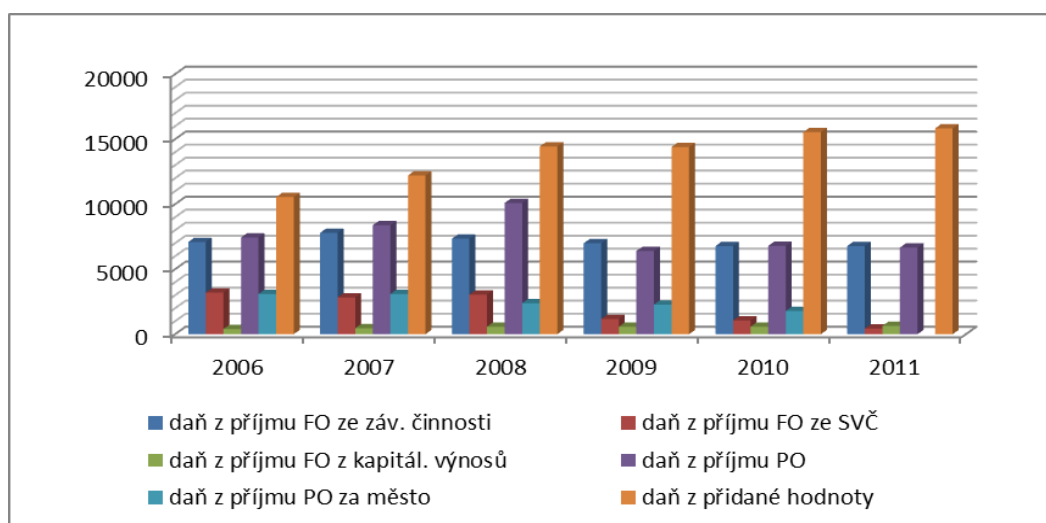
Výnosy této sdílené daně jsou pro město nejvýznamnější jak z hlediska příjmů daňových tak i celkových. V kategorii daňových příjmů rozpočtu obce města Vizovice patří výnos z DPH mezi nejvyšší a výnos této daně má jako jediný zvyšující se charakter. Lze konstatovat, že od roku 2001, kdy se stal tento výnos sdílenou daní, patří mezi stabilní

zdroj obecních rozpočtů. Tyto výnosy zatím nebyly ovlivněny ani vlivem hospodářského poklesu. Daň z přidané hodnoty tvořila v letech 2006 - 2008 více než třetinu celkových daňových příjmů obce, od roku 2009 význam těchto příjmů pro obec Vizovice ještě vzrostl, jelikož tvořily téměř polovinu daňových příjmů. V roce 2011 byl výnos z DPH dokonce vyšší než ostatní daňové příjmy. V roce 2006 plynulo do rozpočtu obce Vizovice z výběru této daně 10 547 000 Kč, kdy v roce 2007 byl nárůst ve výnosech o 1 661 tis. Kč, v roce 2008 a 2009 pak v průměru o další 2 209 tis. Kč. V letech 2010 a 2011 rostoucí trend v příjmech této daně pokračoval, v roce 2010 se výnos navýšil oproti předchozímu roku o 1 146 000 Kč a v roce 2011 ještě o dalších 284 tis. Kč. Daňový výnos této daně pro rozpočet města Vizovice zaznamenal nárůst o 66,6 % ve srovnání roku 2006 a 2011. Následující graf 1 ukazuje srovnání výše příjmů z DPH a výnosu z ostatních daňových příjmů celkem ve sledovaném období.

Graf 1 Porovnání výnosu z DPH a ostatních daňových příjmů v tis. Kč (závěrečné účty města Vizovice za roky 2006 až 2011; vlastní zpracování)

Vývoj jednotlivých druhů daňových příjmů dle RUD ve sledovaném období zobrazuje graf 2.

Graf 2 Vývoj příjmů sdílených daní v letech 2006 až 2011 v tis. Kč (závěrečné účty města Vizovice za roky 2006 až 2011)

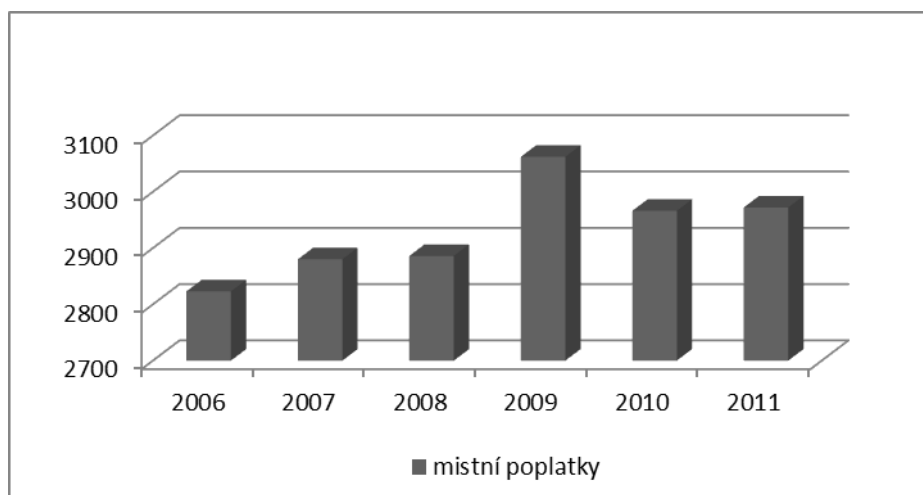
Místní poplatky

Ve sledovaném období se počet vybíraných místních poplatků mírně měnil mezi osmi až jedenácti stanovenými. Výnosy z nich plynoucí do rozpočtu obce neměly v letech 2006 až 2011 nijak výrazně kolísavý charakter. Nejvyšší příjmy z místních poplatků byly do rozpočtu obce vybrány v roce 2009, kdy činily 3 062 000 Kč, oproti tomu nejnižší výnos byl zaznamenán v roce 2006, kdy se podařilo na místních poplatcích vybrat 2 823 000 Kč. Nejvýnosnějším poplatkem je dlouhodobě poplatek za likvidaci komunálního odpadu. V minulém roce, 2011, byl jeho výnos nejvyšší, v částce 2 259 000 Kč, celkově se tak na výnosech z místních poplatků podílel 76 %. Ke zvýšení tohoto druhu příjmů došlo především v souvislosti se zvýšením sazeb tohoto poplatku. Další zajímavý místní poplatek, svým výnosem, byl za provoz výherního hracího přístroje, který každoročně představoval zajímavý finanční výtěžek, v loňském roce ve výši 378 tis. Kč. Poplatky, u nichž můžeme sledovat převážně vzrůstající tendenci příjmů do obecního rozpočtu města Vizovice, jsou poplatky ze vstupného a za využívání veřejného prostranství. V loňském roce, 2011, se na těchto poplatcích dohromady vybralo 212 tis. Kč, pro představu, v roce 2010 činily tyto výnosy pouhých 91 tis. Kč. Nejnižší finanční příjmy jsou dlouhodobě ze tří poplatků a to ze psů, z ubytovací kapacity a za lázeňský nebo rekreační pobyt. Součet jejich výnosů za loňský rok 2011 byl ve výši 123 tis. Kč. Z hlediska vývoje poplatků byl zajímavý již zmíněný poplatek za užívání veřejného prostranství, kdy se jeho výnosy

v letech 2006 až 2010 pohybovaly v průměru okolo 19 600 Kč, ale v roce 2011 činil výnos z tohoto poplatku 92 tis. Kč. Toto navýšení se dá vyvozovat ze situace, kdy místní zastupitelstvo na začátku roku 2011 rozhodlo, že veřejná prostranství budou pronajímána k podnikatelským účelům za zvýšený poplatek. Jedná se především o výnosy v průběhu kulturní akce Masters of Rock a Trnkobraní, které se ve městě Vizovice každoročně pořádají. V roce 2011 se na náměstí města Vizovice uskutečnilo také několik Farmářských trhů, kdy byly vybírány poplatky od prodejců za pronájem místa pro jejich stánek.

Vývoj celkových výnosů v tis. Kč vybraných z místních poplatků ve městě Vizovice znázorňuje následující graf 3.

Graf 3 Vývoj místních poplatků v letech 2006 až 2011 v tis. Kč (závěrečné účty města Vizovice za rok 2006 až 2011)

Správní poplatky

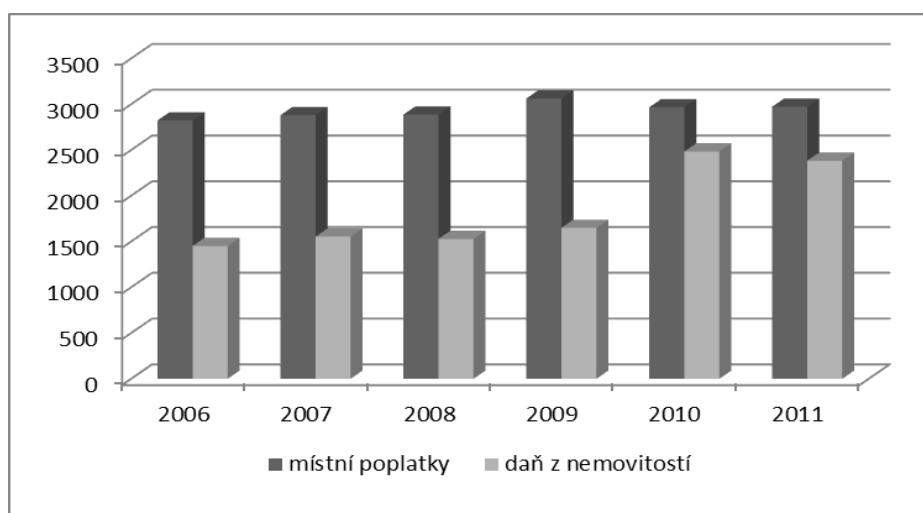
Správní poplatky jsou vybírány městem a jejich výše by měla alespoň částečně pokrýt náklady spojené s výkonem přenesené působnosti města. Vývoj příjmů ze správních poplatků kopíruje trend příjmů ostatních daňových příjmů. Do roku 2009 měly výnosy mírně vzestupný charakter, v roce 2009 však příjmy z poplatků o 10 % poklesly a od té doby vykazují spíše konstantní úroveň příjmů. V roce 2006 bylo na těchto poplatcích do rozpočtu obce vybráno 3 384 000 Kč, následující rok se příjmy o 385 tis. Kč zvýšily a v roce 2008 narostly ještě o dalších 129 tis. Kč. V roce 2009 nastal již zmiňovaný pokles, v meziročním srovnání, o 1 283 000 Kč. V roce 2010 nastal mírný nárůst o 49 tis. Kč a v roce 2011 o 69 tis. Kč. Můžeme předpokládat, že tento trend snad bude pokračovat i do

budoucná. I přes toto mírné navýšení v roce 2011 plynulo do rozpočtu obce o 651 tis. Kč méně než tomu bylo před pěti lety, tj. v roce 2006, v procentech lze konstatovat, že příjmy v roce 2011 dosáhly podílu 80% roku 2006. Nelze předpokládat, že by se městu Vizovice významněji snížily i náklady na výkon přenesené působnosti, lze se tedy domnívat, že část nákladů musela obec spolufinancovat z jiných finančních prostředků.

Daň z nemovitostí

Příjmy z daně z nemovitosti měly ve sledovaném období rostoucí charakter. Zatímco v roce 2006 byly příjmy z této daně 1 451 000 Kč, o rok později to bylo již o 102 tis. Kč více. V roce 2008 pak příjmy ve srovnání s rokem 2007 mírně poklesly, ale v roce 2009 se opět zvýšily a to o částku 121 tis. Kč. Obdobně tomu bylo i v dalším roce, kdy se příjmy zvýšily o 834 tis. Kč. V minulém roce se na této dani vybralo do rozpočtu města 2 383 000 Kč, oproti roku 2010 je zde sice mírný pokles, ale ve srovnání se začátkem sledovaného období se výběr této daně do rozpočtu obce navýšil o 932 tis. Kč (64 %). Navýšení výnosů z daně z nemovitosti v roce 2010 lze odůvodnit stanovením tzv. místního koeficientu. Tuto možnost obcím zavedl zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů (č. 261/2007 Sb.) k 1.1.2009. Jak jsme psala již v teoretické části své práce, místní koeficient slouží obcím k možnému zvýšení sazby daně nemovitostí. Ve výjimkách však musí zůstat orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady a trvalý travní porost. Obce tak získaly nástroj, jak lze zvýšit příjmy plynoucí do obecního rozpočtu. Dále vešla k 1.1.2010 v účinnost novela č. 362/2009 Sb., kterou se měnil zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí. Tato novela zdvojnásobila základní sazby daně z nemovitostí, konkrétně u zastavěných ploch a nádvoří, stavebních pozemků, ostatních ploch a všech typů staveb s výjimkou staveb sloužících pro ostatní podnikatelskou činnost. Další významnou změnu, kterou novela přinesla, bylo zrušení osvobození od daně u novostaveb a bytů v nových stavbách. Do roku 2010 byly stavby a bytové domy na dobu patnácti let osvobozeny od platby daně z nemovitosti. Od placení této daně přestaly být osvobozeny také stavby, které byly na základě stavebního povolení zatepleny (snížení tepelné náročnosti stavebními úpravami), osvobození bylo do tohoto roku vydáváno na dobu pěti let. Dle mého názoru došlo k nárůstu v příjmech daně z nemovitosti do rozpočtu obce především díky těmto právním změnám.

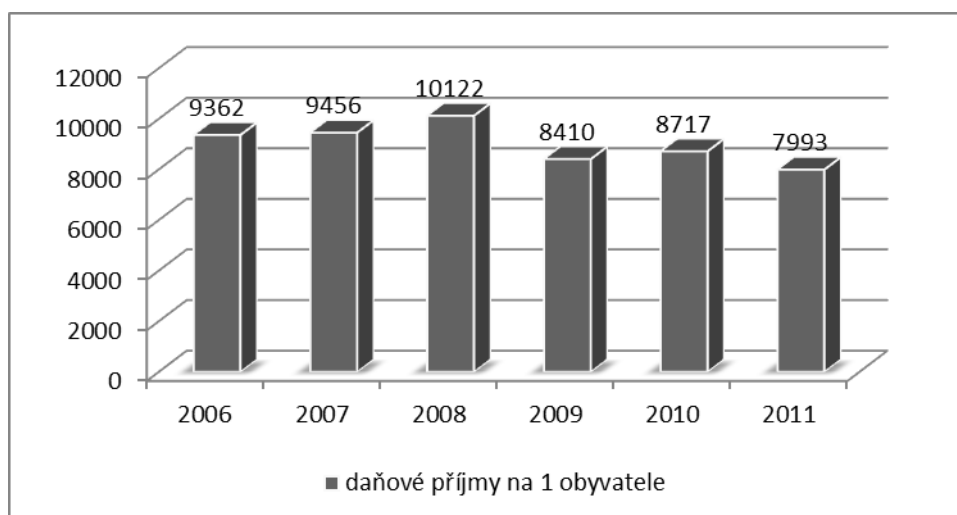
Vývoj výnosů místních poplatků a daně z nemovitosti ve sledovaném období názorně zobrazuje graf 4.

Graf 4 Vývoj místních poplatků a daně z nemovitostí v letech 2006 až 2011 v tis. Kč (závěrečné účty města Vizovice za roky 2006 až 2011; vlastní zpracování)

Daňové příjmy na 1 obyvatele v letech 2006 – 2011

Na základě informací o výši daňových příjmů rozpočtu města Vizovice a údajů o počtu obyvatel jsem vytvořila graf, který ukazuje vývoj průměrné výše daňových příjmů na 1 obyvatele obce Vizovice ve sledovaném období.

Graf 5 Vývoj daňových příjmů na 1 obyvatele ve sledovaném období 2006 – 2011 (závěrečné účty města Vizovice za rok 2006 až 2011; vlastní zpracování)

Z uvedeného je patrné, že ekonomická krize rozpočet obce znatelně zasáhla a má na něho dlouhodobě negativní vliv, se kterým se musí vedení města i jeho obyvatelé vypořádat. Dle

ekonomických výsledků zatím nelze očekávat přílišné zlepšení ekonomické situace České republiky a tedy výrazné navýšení výnosů daňových příjmů do obecního rozpočtu.

Daňovým výnosům rozpočtu města Vizovice by však měla pomoci plánovaná novela, která by měla nabýt účinnosti k 1.1.2013.

3.2.2 Vývoj nedaňových příjmů v letech 2006 – 2011

Struktura nedaňových příjmů plynoucích do rozpočtu obce se ve sledovaném období měnila v průběhu času. Do kapitoly nedaňových příjmů jsou zahrnuty především příjmy z vlastní činnosti města, příjmy z pokut, přijaté splátky půjček a ostatní nedaňové příjmy. Postupně bych stručně popsala vývoj jednotlivých nedaňových příjmů plynoucích do rozpočtu města Vizovice.

Příjem ze splátky půjček organizaci Sokol a Fondu rozvoje bydlení, do roku 2009 byly tyto výnosy stoupající, od roku 2010 mají klesající tendenci, je to dáno také tím, že Sokol svoji půjčku v roce 2009 již kompletně splatil. V roce 2006 činily příjmy ze splátek půjček částku 352 tis. Kč, další rok byly příjmy o 8 tis. vyšší, v roce 2008 se zvýšily výrazněji, a to o 101 tis. Kč, v tomto roce dosáhly také svého maxima ve sledovaném období. V roce 2009 příjmy poklesly o 69 tis. Kč a v r. 2010 již byly pouze ve výši 211 tis. Kč, jelikož splátku v tomto roce hradil pouze FRB. V roce 2011 se příjmy opět o 19 tis. navýšily, ovšem do budoucna zatím nelze předpokládat, že by se výnosy ze splátek půjček mohly zvyšovat, jelikož město neuzavírá nové smlouvy na splácení půjčených prostředků.

Příjmy z pronájmu pozemků patří k pravidelným příjmům obecního rozpočtu, jejich výnos je až na výkyv v roce 2009 stabilní. V letech 2006 až 2008 činily tyto příjmy v průměru 303 tis. Kč. V roce 2009 se příjem z pronájmu zvýšil o 256 tis. Kč, ovšem v následujícím roce, 2010, se tyto výnosy vrátily opět na hodnoty obdobné úrovni minulých let. Údaje za rok 2011 nemám k dispozici, ale dle mých informací se tyto příjmy opět snížily, jelikož byly rozprodány další pozemky, které k pronájmům sloužily.

Další nedaňové příjmy plynou do rozpočtu obce v podobě **výnosů z městských lesů**. Zde jsou v průběhu let výkyvy výrazné. Zatímco v roce 2006 byly evidovány příjmy ve výši 243 tis. Kč, o rok později je to 531 tis. Kč, nárůst tedy činí 18 %. V roce 2008 lze sledovat další výrazný nárůst příjmů v této kategorii, o 172 tis. Kč. S takovými nárůsty příjmů nebylo ve schválených příjmech rozpočtu ani kalkulováno. V následujících letech však příjmy klesly

na minimum, v průměru na 20 tis. Kč. Pravděpodobně byla tato situace zapříčiněna prodejem převážné části městských lesů, nebo nemožností těžit dřevo, z jehož prodeje by plynul do obecního rozpočtu příjem.

Dalším nedaňovým příjmem města je výnos z prodeje lístků kina, v roce 2006 bylo vybráno 163 tis. Kč, o rok později se výnos navýšil o 13 tis. Kč, od roku 2008 mají příjmy převážně klesající charakter. Největší pokles byl zaznamenán mezi roky 2007 a 2008, kdy v roce 2008 klesly příjmy o 37 tis. Kč. V roce 2009 pak příjmy zůstaly na úrovni výnosů z roku 2008 a v roce 2010 došlo ještě k dalšímu poklesu příjmů, na částku 107 tis. Kč. Oproti roku 2006 se příjmy v roce 2010 snížily o 34,5 %. Údaj za rok 2011 nemám k dispozici, ovšem dá se předpokládat, že tyto příjmy dále klesaly. Dle mého názoru je tento klesající trend v příjmech kina do budoucna nezadržitelný. Důvodem může být jak horší kvalita promítaného filmu, tak neaktuálnost promítaných titulů. Navíc mohou obyvatelé města navštívit jak Multikino Golden Apple Cinema, tak i Velké kino v krajském městě Zlín. V posledních letech se také hojně rozmohlo stahování filmů z internetu. To vše mohlo ovlivnit návštěvnost místního kina.

Další nedaňový příjem, který plyne do rozpočtu obce města Vizovice, je z provozu **Knihovny**. Dá se říci, že výnosy těchto příjmů mají v letech 2006 až 2011 stagnující trend. V roce 2006 byly výnosy 108 tis. Kč, o rok později se navýšily o 15 tis. Kč a od roku 2008 až po současnost zůstávají na obdobné úrovni roku 2007. Myslím si, že knihovna na území města má širokou základnu rodičů a dětí, nebo žáků jak ZŠ Vizovice, tak i z blízkého okolí. Do budoucna by nárůstu těchto příjmů mohlo být dosaženo buď zvýšením uživatelských poplatků či nalákáním nových čtenářů z řad obyvatel města i blízkého okolí.

Příjmy za hlášení městského rozhlasu patří dlouhodobě k nejnižším do obecního rozpočtu města Vizovice. V letech 2006 až 2008 se tyto nedaňové výnosy pohybovaly kolem částky 4 tis. Kč ročně. V roce 2008, 2009 a 2010 vystoupaly na částku 8 tis. Kč a 9 tis. Kč. Tento nárůst byl zapříčiněn především zvýšeným zájmem o propagaci a reklamu soukromých subjektů.

Město vydává pravidelně **Vizovické noviny**, které jsou k dispozici obyvatelům města Vizovice zdarma, ovšem do rozpočtu obce z nich plynou příjmy za zveřejněnou reklamu. V roce 2006 plynulo do rozpočtu 28 tis. Kč, v roce 2007 a 2008 to pak bylo jen 18 tis. Kč. V letech 2009 a 2010 lze sledovat nárůst příjmů z vydávání Vizovických novin na 24 tis.

Kč a v roce 2011 bylo tímto způsobem do rozpočtu vybráno až 49 tis. Kč. Myslím si, že pro podnikatelské subjekty na území a v okolí města Vizovice je tento způsob reklamy zajímavý a dá se předpokládat, že výnosy z inzerce uveřejněné ve Vizovických novinách budou i nadále mírně stoupat.

Dům kultury Vizovice, další nedaňové příjmy plynou do rozpočtu obce z provozování Domu kultury Vizovice. Tyto příjmy měly v letech 2006 až 2010 kolísavý charakter. I když v roce 2006 byly příjmy ještě ve výši 698 tis. Kč, v roce 2007 to bylo o 250 tis. Kč méně. V dalším roce byl zaznamenán další pokles v příjmech, o 60 tis. Kč. I když byl v roce 2009 dosažen v příjmech nárůst o 195 tis. Kč, v následujícím roce výnosy opět poklesly, o 130 tis. Kč. V průměru se příjmy za sledované období pohybovaly ve výši 514 tis. Kč. Přestože bylo v Domě kultury zřízeno Informační centrum pro město, zůstává zde i nadále mnoho volných a nevyužitých prostor. Možnost zvýšení výnosů z provozu Domu kultury lze tedy hledat v pronájmech prostor jak pro celoroční účel, tak alespoň jednorázově.

Pouze v roce 2009 plynuly do rozpočtu obce příjmy z festivalu **Trnkobraní**, a to ve výši 19 tis. Kč. Žádný další rok už město příjmy z této kulturní akce nezaznamenalo, přestože se festival ve městě koná každoročně i nadále.

V letech 2006 až 2009 mělo město příjmy i z provozu **Jeslí**. Z ekonomických důvodů však byly v roce 2009 uzavřeny. V roce 2006 si město do rozpočtu připsalo 137 tis. Kč, o rok později to bylo 199 tis. Kč. V roce 2008 byly příjmy dokonce ve výši 289 tis. Kč, oproti roku 2009, kdy se snížily na 150 tis. Kč. Jelikož v současné době už Jesle nejsou v provozu, dá se předpokládat, že tyto výnosy nebyly dostatečné pro pokrytí nákladů a zachování jeslí v provozu.

Odvody příspěvkových organizací – Technické služby města Vizovice, v roce 2006 byly příjmy ve výši 2 500 000 Kč, o rok později se zvýšily o 320 tis. Kč. V roce 2008 ovšem výnosy o 120 tis. Kč poklesly. Snížení se opakovalo i v roce 2009, na částku 2 370 000 Kč. V dalším roce se příjmy z odvodů zvýšily, jelikož do rozpočtu začaly plynout i **příjmy z odpisů Základní školy Vizovice**, v tomto roce tak bylo na odvodech příspěvkových organizací vybráno 5 000 000 Kč. V roce 2011 se odvody příspěvkových organizací významně podílely na růstu celkových nedaňových příjmů, jelikož se na odpisech vybralo 8 496 000 Kč.

Příjmy z pronájmu nemovitostí byly z hlediska výnosů pro rozpočet obce zajímavé v letech 2006 až 2008, kdy se pohybovaly v rozmezí 3 061.000,- Kč až 3.560.000,- Kč. V roce 2009 pak následoval prudký pokles na 587 tis. Kč a v roce 2010 pak výnosy poklesly pouze na výši 49 tis. Kč. Dá se předpokládat, že takto prudký pokles v příjmech byl zapříčiněn prodejem nemovitostí, které byly k pronájmům doposud využívány.

Příjmy z pronájmu hrobových míst, tyto příjmy byly realizovány pouze v roce 2009 a to ve výši 23 tis. Kč. V letech 2006 a 2007 mělo město Vizovice příjem i **z pronájmu reklamní plochy**, v obou letech ve výši 25 tis. Kč. V následujících letech už nebylo o tomto druhu příjmů účtováno.

Rostoucí výnosy má ve sledovaném období město **z příjmů za tříděný odpad**. Hospodaření s odpady je důležitou součástí péče o zdravé a čisté prostředí. Myslím si, že díky kampaním v televizi a v médiích i novinách obecně se do podvědomí obyvatel dostala nutnost třídění odpadů a lidé se ve většině snaží odpad takto pořádat. Ve městě se vytříděný odpad pravidelně sváží a nachází se zde hned několik sběrných míst, kam lidé mohou odpad sami vozit. V roce 2006 bylo vybráno 149 tis. Kč, v roce 2007 byl nárůst o 25 tis. Kč a v roce 2008 o dalších 60 tis. Kč. V roce 2009 byly příjmy opět nepatrně vyšší, o 13 tis. Kč. Největší nárůst byl zaznamenán v roce 2010, kdy příjmy vzrostly o 121 tis. Kč. Celkově byl tak oproti roku 2006 vykázán nárůst o 46 %. Růst těchto výnosů se dá předpokládat i do budoucna a věřím, že tento druh výnosů se v budoucnu stane významným nedaňovým příjmem pro obecní rozpočet města.

Nedaňové příjmy ze **správy** činily v roce 2006 výnos ve výši 219 tis. Kč, o rok později došlo k růstu výnosů do příjmů rozpočtu obce o 41 tis. Kč. V roce 2008 však nastal pokles o 57 tis. Kč a v roce 2009 ještě o dalších 33 tis. Kč. V roce 2010 se sice pokles příjmů zastavil a výnosy plynoucí do obecního rozpočtu se navýšily a bylo vybráno 205 tis. Kč, i přesto se však příjmy oproti roku 2006 snížily o 16 tis. Kč.

Mezi nedaňové příjmy patří i **výnosy z udělených pokut**, tyto příjmy patří mezi nejzajímavější zisky nedaňových příjmů rozpočtu obce Vizovice. Řadí se zde pokuty, které ukládají odbory městského úřadu. Nejčastěji se jedná o sankce za dopravní přestupky. V roce 2006 se vybralo 1 161 000 Kč, o rok později se příjmy navýšily o 661 tis. Kč. Stoupající trend však dlouho nevydržel a v roce 2008 se příjmy snížily o 60 tis. Kč, další rok následovalo opětovné snížení, výraznějšího rázu, o 391 tis. Kč. Klesající výnosy

pokračují i nadále, v roce 2010 se vybralo pouze 1 242 tis. Kč a v roce 2011 ještě o 36 tis. Kč. Tento trend může být ovlivněn několika příčinami. Obecně mohlo dojít k poklesu v počtu řešených přestupků a tím k poklesu množství udělených sankcí. V posledních letech pak také nastala nová situace, kdy obyvatelé nejsou schopni jim uloženou pokutu uhradit najednou v plné výši a musí jím být sestaven splátkový kalendář. I přes výrazné poklesy v příjmech za poslední roky jsou výnosy o pár procent vyšší než v roce 2006.

Přijaté úroky jsou na tom s vývojem výše výnosů obdobně jako pokuty. Do roku 2008 měly příjmy mírně vzestupnou tendenci, od roku následujícího, 2009, se začaly prudce propadat. V roce 2006 tak příjmy činily 218 tis. Kč, o rok později to bylo o 6 tis. Kč a v roce následujícím o 3 tis. Kč více. V roce 2009 se pak tyto příjmy snížily o více než polovinu, na 104 tis. Kč, v roce 2010 pak opět výrazně poklesly, přesně o 50 %, tedy na částku 52 tis. Kč. Údaje z roku 2011 pak ukázaly další pokles na částku 44 tis. Kč. Klesající výnosy z přijatých úroků lze odůvodňovat menším finančním zůstatkem na bankovním účtu a nebo také poklesem výše vyplácených úroků.

3.2.3 Vývoj kapitálových příjmů v letech 2006 – 2011

Příjmy z prodeje movitého a nemovitého majetku ve sledovaném období kolísaly. Nejvyšší příjmy plynuly do rozpočtu obce v roce 2006, výše výnosů byla 9 629 000 Kč. O rok později to bylo pouze 6 713 tis. Kč, ale v roce 2008 výnosy opět o 984 tis. Kč vzrostly. Rok 2009 a 2010 byly ve znamení výrazného snížení těchto příjmů, nejprve o 875 tis. Kč, následně pak ještě o 3 963 000 Kč. V roce minulém, 2011, dosáhly příjmy nárůstu o 1 057 000 Kč. Kapitálové příjmy člení město do několika kategorií.

Příjmy z prodeje pozemků a nemovitostí mají ve sledovaném vzrůstající i klesající charakter. V letech 2006 až 2008 byly výnosy stoupající. V letech 2006 byly výnosy ve výši 514 tis. Kč, o rok později byl nárůst v příjmech do obecního rozpočtu více než pěti násobný, na částku 2 938 000 Kč, v roce 2008 pak došlo k nárůstu ještě o dalších 966 tis. Kč. V roce 2009 nastal pokles o 1 497 000 Kč, ale o rok později se tyto příjmy opět o 452 tis. Kč zvýšily. V minulém roce, 2011, pokračovala rostoucí tendence a příjmy ještě o 336 tis. Kč stouply. Jak se situace s prodejem pozemků a nemovitostí bude vyvíjet do budoucna, záleží na vedení města Vizovice. Já sama předpokládám, že z důvodu poklesu daňových příjmů si bude město klást za cíl další prodej nemovitostí i pozemků, které má v majetku a nevyužívá je.

Příjmy z prodeje bytů plynuly ve sledovaném období do rozpočtu obce v každém roce, s výjimkou roku 2010. Výrazně nejvyšších příjmů z prodeje bytů bylo dosaženo v roce 2006, kdy prodej bytů vynesl do rozpočtu obce zisk ve výši 9 115 000 Kč. Dá se předpokládat, že obec v tomto roce vyčlenila byty vhodné k prodeji a tyto plánované prodeje byly uskutečněny. V letech 2007 a 2008 pak byly příjmy z prodeje bytů v podobné výši, v roce 2007 se vybralo 3 775 tis. Kč, v roce 2008 o 18 tis. Kč více. V roce 2009 příjmy klesly na pouhých 145 tis. Kč, v průběhu roku 2010 nebyly nakonec realizovány žádné příjmy oproti původnímu předpokladu, kdy v rozpočtu města bylo kalkulováno s příjmy ve výši 800 tis. Kč. V roce 2011 byly příjmy z prodeje bytů opět realizovány, ve výši 721 tis. Kč. Z této situace se dá vyvodit, že i když město mělo zájem prodat další byty, které má ve svém vlastnictví, transakce se neuskutečnily, jelikož se nenašli vhodní kupující. Město se tak bude pravděpodobně pokoušet rozprodat tyto bytové jednotky v dalších letech.

V roce 2009 byly realizovány i **příjmy z prodeje akcií**, kdy se počítalo s výnosy ve výši 3 mil Kč, ve skutečnosti však byly realizovány příjmy v hodnotě 2 563 000 Kč. Těchto výnosů město dosáhlo pravděpodobně prodejem své majetkové účasti ve společnosti Rudolf Jelínek a.s.

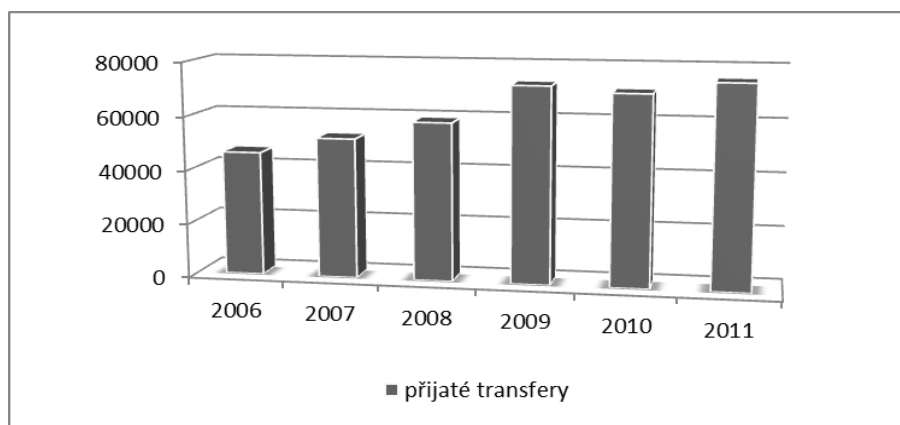
Příjmy z prodeje ostatního hmotného majetku byly realizovány pouze v roce 2009, kdy dosáhly výše 1 707 000 Kč, i když se s žádnými příjmy v původně schváleném rozpočtu ani nepočítalo.

Celkově byly kapitálové příjmy na nejvyšší úrovni v letech 2006 až 2009, v průměru zisk dosahoval výše 7 715 250 Kč. V roce 2010 a 2011 nastal výrazný propad, nejprve na částku 2 859 000 Kč a v roce 2011 mírné zvýšení na 3 916 000 Kč. Tento vývoj je dán ekonomickou situací v České republice, kdy fyzické ani právnické osoby nebyly ochotny investovat do nákupu nemovitostí.

3.2.4 Vývoj přijatých transferových plateb v letech 2006 – 2011

Poskytnuté dotace do rozpočtu města Vizovice jsou pro jeho hospodaření velmi důležité. Ačkoliv většinou patří příjmy dotací na druhou nejvýznamnější příčku, co se týká podílu přijatých transferů na celkových příjmech města, ve Vizovicích je to nejvyšší výnos. Výše přijatých transferů převyšuje ve sledovaném období i daňové příjmy plynoucí do rozpočtu města. V roce 2009 navíc došlo k výraznému zvýšení přijatých dotací, nárůst v příjmech

byl ve srovnání s rokem 2008, o 24 %. Důvodem tohoto výrazného navýšení přijatých dotací bude zejména v čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie, které jdou do obecních rozpočtů prostřednictvím dotací od regionálních rad regionů soudržnosti. Obec Vizovice získává dotace také ze Zlínského kraje, většinou mají neinvestiční charakter. Další neinvestiční dotace plynou do rozpočtu z okolních obcí, které městu platí příspěvky na žáky a za řešení přestupků dle veřejnosprávní smlouvy. Z hlediska účelu slouží dotace i k dofinancování přenesené působnosti, kromě již dříve uvedeného příspěvku jsou obcím vypláceny i účelové dotace na financování provozních potřeb. Během sledovaného období město obdrželo do svého rozpočtu i kapitálové (investiční) dotace na zajištění či rekonstrukci veřejných statků využívaných obyvateli města.

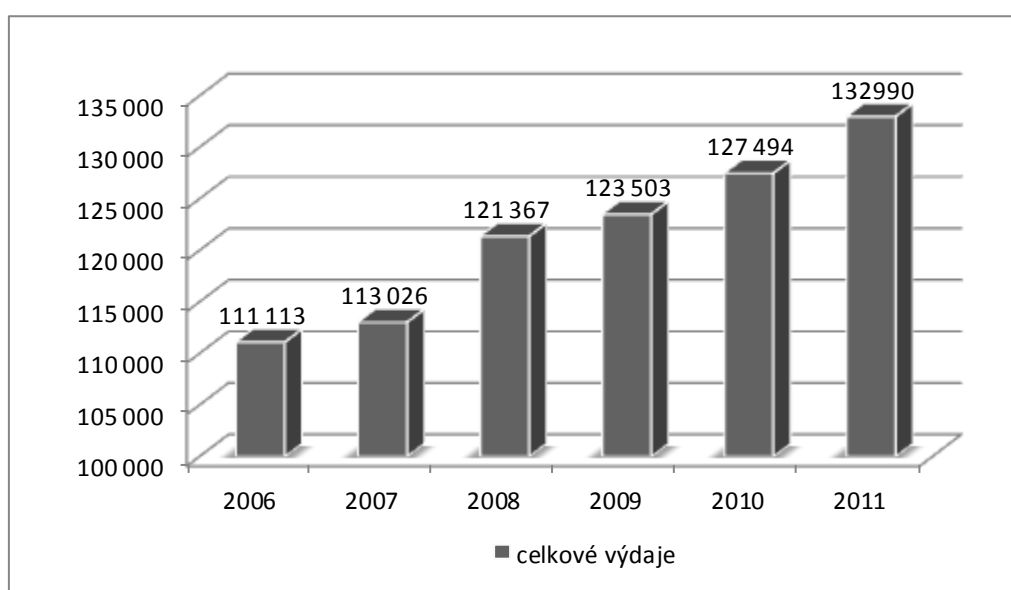

Graf 6 Vývoj výnosů přijatých transferů v letech 2006 – 2011 v tis. Kč (závěrečné účty města Vizovice za rok 2006 až 2011)

3.3 Hospodaření města Vizovice v letech 2006 – 2011

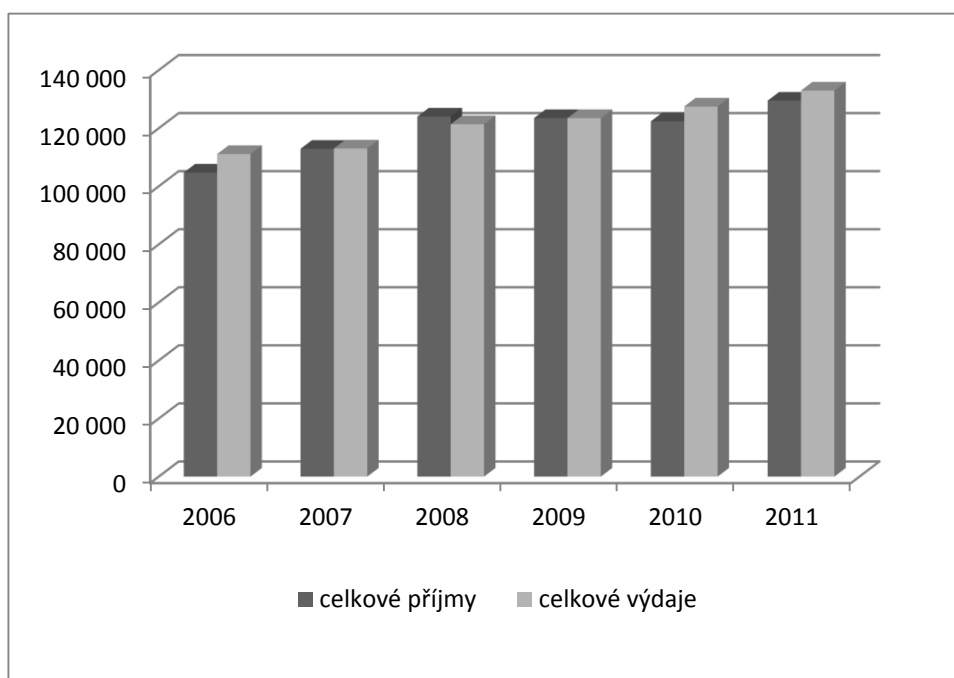
Město Vizovice člení celkové výdaje dle rozpočtové skladby na běžné a kapitálové výdaje. Běžné nebo také provozní výdaje jsou opakující se platby. Tyto výdaje tvoří především příspěvky na činnosti příspěvkových organizací, náklady na provoz organizačních složek města či na činnost městského úřadu včetně platů zaměstnanců a odvodů na sociální a zdravotní zabezpečení. Další položkou jsou opravy majetku apod. Tyto výdaje se podílejí na celkových výdajích podílem 87 - 91 %, tvoří tedy jejich převážnou část. Každoročně je snaha o pokles provozních výdajů, jelikož klesající trend vykazují i příjmy. Jestliže tedy nechce město hospodařit se schodkem, musí zavádět úsporná opatření na straně výdajů. Zbývajících 9 – 13 % výdajů je pak využito k rekonstrukcím majetku města v podobě

investic do vodovodů a kanalizací, oprav a údržby chodníku aj. Výdaje v roce 2006 byly ve výši 111 113 000 Kč, v roce 2007 pak ve výši 132 026 000 Kč. V letech 2008 a 2009 docházelo k dalším nárůstům výdajové stránky rozpočtu obce, v roce 2008 došlo k navýšení o 8 341 tis. Kč a v roce 2009 ještě o 2 136 tis. Kč. V roce následujícím, 2010, činily výdaje města 127 494 tis. Kč a v roce minulém, 2011, tvořily výdaje částku 132 990 000 Kč. Vývoj celkových výdajů v průběhu sledovaného období znázorňuje následující graf 7.

Graf 7 Vývoj celkových výdajů v letech 2006 – 2011 v tis. Kč (závěrečné účty města Vizovice pro rok 2006 až 2011)

Graf 8 znázorňuje poměr celkových příjmů a výdajů města ve sledovaném období. Je z něj tedy patrné, zda hospodařilo města vyrovnaně, s přebytkem nebo s deficitem skutečného rozpočtu.

Graf 8 Vývoj celkových příjmů a výdajů v letech 2006 – 2011 v tis. Kč (závěrečné účty města Vizovice pro rok 2006 až 2011)

Z daného grafu je zřejmé, že Vizovice se snaží hospodařit vyrovnaně, beze schodku, což se jim zatím i dařilo. V roce 2008 i 2009 byl rozpočet dokonce přebytkový. Těchto kladných výsledků bylo docíleno především úsporou výdajů, ke které muselo být přistoupeno především dramatického snížení daňových příjmů v roce 2009. Z těchto přebytků byly uhrazeny splátky úvěrů města a také byl povýšen zůstatek hospodaření z minulých let. Od roku 2010 je však vidět mírný převis celkových výdajů nad celkovými příjmy. Tento vývoj souvisí jak s dlouhodobými dopady finanční krize na rozpočet města, tak i s realizací investičních projektů ve městě. V letech 2010 a 2011 byla např. realizována rekonstrukce Základní školy Vizovice, budovy Městského úřadu a také se začalo s přípravami na výstavbu nového Zdravotního střediska.

4 VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ A JEJICH VLIV NA ROZPOČET MĚSTA VIZOVICE V LETECH 2006 AŽ 2011

V této kapitole se budu podrobněji zabývat především vývojem jednotlivých druhů daňových příjmů města Vizovice. Období 2006 až 2011 jsem si rozdělila na tři úseky, ve kterých byl vývoj příjmů, především těch daňových, obce nějakým způsobem ovlivněn. Nejprve analyzuji vývoj příjmů a hospodaření města v letech 2006 a 2007, tedy před platností novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, poté analyzuji rok 2008, kdy vešla již zmíněná novela zákona v platnost. Dalším obdobím je rok 2009, 2010 a 2011, kdy byla výše daňových výnosů výrazně ovlivněna vlivem finanční krize. Na závěr této kapitoly se budu zabývat novou plánovanou novelou k roku 2013 a jejím vlivem na daňové příjmy pro město Vizovice.

4.1 Bilance příjmů města Vizovice v letech 2006 a 2007

Jak jsem psala již ve své teoretické části, v roce 2001 vešel v platnost zákon č. 243/2000 Sb., který byl platný až do konce roku 2007. Tento zákon přinesl výrazné změny v systému RUD. Daňové příjmy byly rozdělovány na základě koeficientu velikostní kategorie obce a prostého počtu obyvatel v obci. Obce se na celostátních výnosech daní začaly podílet platným procentem 20,59 %, přičemž každé jednotlivé obci z uvedené procentní části připadla částka stanovená na základě koeficientu velikostní kategorie obce a počtu obyvatel. Bylo stanoveno 14 velikostních kategorií. 13 velikostních kategorií bylo určeno obcím a 14. kategorie byla stanovena pro hlavní město Praha. Rozsah koeficientů v těchto kategoriích byl stanoven ve velikosti od 0,4213 do 1,6715 pro města mimo Prahu, hlavní město mělo vlastní koeficient 2,7611.

Město Vizovice spadalo do velikostní kategorie s rozmezím v počtu obyvatel mezi 1 501 až 5 000 obyvatel a této kategorii byl přidělen koeficient 0,5977. Řadil se mezi pátý nejnižší z celkového počtu čtrnácti. Daňový příjem dle RUD byl na 1 obyvatele ve velikostní kategorii města Vizovice uváděn ve výši 6 823,10 Kč. V kategorii nad 5 000 obyvatel byl průměr na obyvatele 6 962,67 Kč. Naopak v kategorii obcí menších než město Vizovice, tedy s počtem obyvatel do 1 500, byl průměrný výnos ze sdílených daní 6 877,48 Kč na jednoho obyvatele. Daňový příjem dle RUD na 1 obyvatele pro město Vizovice byl

v roce 2006 7 040,54 Kč, v roce 2007 se pak jednalo o průměrnou částku na jednoho obyvatele města ve výši 7 651,48 Kč. Meziroční nárůst byl tedy o částku 610,94 Kč. Z uvedeného je patrné, že v tomto ukazateli bylo město ve výhodě a vykazovalo vyšší příjmy ze sdílených daní než byl průměr v jeho kategorii.

Bilance příjmů obce Vizovice v letech 2006 a 2007 je nejlépe patrná v následující tabulce 3.

Tabulka 3 Bilance příjmů obce Vizovice v letech 2006 a 2007 v tis. Kč

	rok 2006	rok 2007	rozdíl v % (2006/2007)
I. Daňové příjmy	39 439,00	42 978,00	108,97
DP FO	10 699,00	11 093,00	103,68
DP PO	10 535,00	11 475,00	108,92
DPH	10 547,00	12 208,00	115,75
Poplatky	6 207,00	6 649,00	107,12
Daň z nemovitosti	1 451,00	1 553,00	107,03
II. Nedaňové příjmy	9 691,00	11 307,00	116,68
III. Kapitálové příjmy	9 629,00	6 713,00	69,72
IV. Přijaté transfery	45 989,00	51 920,00	112,90
Příjmy celkem	104 748,00	112 917,00	107,80

Zdroj: (závěrečné účty města Vizovice pro rok 2006 a 2007; vlastní zpracování)

Z tabulky 3 můžeme vyčíst, že největší příjmovou položkou rozpočtu města Vizovice byly ve sledovaném období přijaté transfery, nikoli daňové příjmy, jak je tomu ve většině obcí a měst. Zatímco přijaté transfery města byly v roce 2006 ve výši 45 989 tis. Kč, daňové příjmy činily částku 39 439 tis. Kč, přijaté transfery tak přesahovaly v roce 2006 výnosy daňové o 6 550 tis. Kč. V roce následujícím, 2007, se rozdíl mezi úrovní přijatých transferů a daňových příjmů ještě prohloubil. Daňové příjmy se zvýšily na částku 42 978 000 Kč, výnos z přijatých transferů byl 51 920 000 Kč, rozdíl mezi těmito nejvýznamnějšími příjmy města tak činil 8 942 000 Kč. Největší část přijatých transferů představovaly neinvestiční dotace, ve sledovaném období v průměru 92 %, zbylé transferové platby obdrželo město do svého rozpočtu od okolních obcí a nebo se jednalo o příjem účelově určený především na financování provozních potřeb města. Přijaté dotace sloužily městu Vizovice také k financování přenesené působnosti, jejíž výkon byl na město ze zákona delegován.

Z uvedeného plyne, že **obecní rozpočet Vizovic byl značně závislý na přijatých transferech**, které město získává např. ze státního rozpočtu, státních fondů a od kraje. Zda je tento podíl přijatých transferů a daňových příjmů na celkových příjmech pro město spíše výhodou či naopak, ukáže pravděpodobně až další vývoj. Dle mého názoru se dá do budoucna lépe odhadovat výše přijatých daňových výnosů do rozpočtu města, než výše dotací. Pro daňové příjmy dle RUD jsou nastavena platná pravidla pro výpočet podílu obce na celostátním výběru a obec tak může vcelku přesně odhadnout, jak velký příjem do rozpočtu obce obdrží. Oproti tomu systému dotací chybí přesné principy pro jejich poskytování, není možné tak s jistotou odhadnout výši přijatých dotací, které obec do svého rozpočtu obdrží.

Další příjmy, plynoucí do rozpočtu města Vizovice v letech 2006 a 2007, byly nedaňové a kapitálové. Na celkových výnosech města se v tomto období podílely dohromady asi 20 %. V roce 2006 jejich výnosy dosahovaly těsně pod hranici 9 700 000 Kč. V následujícím roce byl však jejich vývoj rozdílný. Zatímco nedaňové příjmy obce se zvýšily o téměř 17 % na hodnotu 11 307 000 Kč, kapitálové příjmy výrazně poklesly na výnos 6 713 tis. Kč (30 % meziroční pokles). Uvedené snížení kapitálových příjmů bylo s největší pravděpodobností způsobeno neuskutečněním takového množství plánovaných prodejů majetku obce jako v roce předcházejícím.

4.1.1 Výnos ze sdílených daní

Ve sledovaném období obecně nenastal pokles u žádné daně, jež se řadí mezi sdílené. Jak je patrné z tabulky 3, u všech byl zaznamenán nárůst řádově o pár procent. Nejmírnější meziroční zvýšení příjmů, pouze o 3,5 %, bylo vykázáno u daně z příjmů fyzických osob, v roce 2007 byla zaúčtována ve výši 11 093 000 Kč. Tento mírný nárůst byl ovlivněn meziročním poklesem jak daně z příjmu FO ze závislé činnosti, tak i ze samostatné výdělečné činnosti. I když se na těchto daních vybralo o něco více, než bylo původně v rozpočtu pro rok 2007 předpokládáno, vůči roku 2006 zde byl zaznamenán pokles. V této kategorii se zvýšila pouze daň z příjmu FO z kapitálových výnosů a díky tomuto výnosu nenastal pokles celkové daně z příjmu FO. Příjem daně z právnických osob vzrostl oproti roku 2006 téměř o 9% a stal se tak druhým nejvýznamnějším přínosem ze sdílených daní pro město Vizovice. V roce 2007 z ní plynulo do obecního rozpočtu 11 475 tis. Kč. Nejvýznamnější sdílenou daní byl pro obec výnos daně z přidané hodnoty, ten zaznamenal

meziroční nárůst v příjmech města o více než 15 % a Vizovice tak účtovaly o částce 12 208 tis. Kč. Výnos daně z DPH tvořil v tomto roce více jak čtvrtinu daňových příjmů celkem, přesně 28,40 %. I přesto však tento příjem dosáhl 99 % původně schváleného rozpočtu pro rok 2007.

4.1.2 Výnos z poplatků a daně z nemovitostí

Na poplatcích bylo v roce 2007 vybráno 6 649 000 Kč, došlo tedy k nárůstu o 442 tis. Kč ve srovnání s rokem 2006 (7,12 %). Správní poplatky se na celkových výnosech z poplatků podílely téměř 57 %, kdy na nich bylo vybráno ještě o 15 % více, než se předpokládalo v původním rozpočtu sestaveném pro rok 2007. Zbývajících 43 % pak tvořily místní poplatky, z nich největší část získaných finančních prostředků plynula do rozpočtu města z poplatku za likvidaci komunálního odpadu, příjem činil více jak 71,5 % celkového výnosu z místních poplatků.

Výběr daně z nemovitosti zaznamenal také mírný meziroční nárůst o 7 %, výnos této daně byl v roce 2007 ve výši 1 553 000 Kč. Do rozpočtu města se vybralo o 7 % více, než se původně ve schváleném rozpočtu města Vizovice pro tento rok předpokládalo.

4.1.3 Shrnutí hospodaření města Vizovice v letech 2006 a 2007

Celkově činily příjmy města Vizovice v roce 2006 104 648 000 Kč a v roce následujícím 112 917 000 Kč. Meziročně tak došlo k nárůstu o 8 169 tis. Kč (7,8 %). V celorepublikovém srovnání je nestandardní, jak jsem již uvedla dříve, že přijaté transfery převyšují daňové příjmy města Vizovice. Obecně se totiž v roce 2007 daňové příjmy obcí podílely na jejich celkových příjmech více než polovinou, nedaňové příjmy pak tvořily 10 % a kapitálové příjmy asi 5 %. Vlastní příjmy obcí ČR se tak podílely na celkových příjmech 70 %. V případě města Vizovice byl však podíl vlastních zdrojů pouze 46 %.

Co se týká celkových příjmů ze sdílených daní, polepšily si obce v meziročním srovnání o více jak 8 %. Městu Vizovice se dokonce příjmy ze sdílených daní navýšily o 9,45 %, přičemž meziroční nárůst celkových příjmů byl 7,8 %.

Následující tabulka 4 ukazuje vývoj jednotlivých příjmů obcí v letech 2006 a 2007 v celorepublikovém srovnání.

Tabulka 4 Bilance příjmů obcí ČR v roce 2006 a 2007 v mil. Kč

	rok 2006	rok 2007	rozdíl v % (2006/2007)
I. Daňové příjmy	130 673,10	141 349,80	108,20
DP FO	33 966,90	36 924,60	108,70
DP PO	34 276,90	38 128,50	111,20
DPH	45 613,20	48 307,90	105,90
Poplatky	11 828,00	13 020,90	110,10
Daň z nemovitosti	4 974,00	4 962,40	99,80
II. Nedaňové příjmy	23 504,50	24 680,40	105,00
III. Kapitálové příjmy	16 012,10	12 252,60	76,50
Vlastní příjmy	170 189,70	178 282,80	104,80
IV. Přijaté transfery	75 419,10	75 701,40	100,40
Příjmy celkem	245 605,80	253 984,40	103,40

Zdroj: (Deník veřejné správy, ©2012)

Ve sledovaném období let 2006 a 2007 hospodařilo město Vizovice s mírným deficitem. V roce 2006 dosáhly skutečné příjmy částky 104 748 000 Kč, výnos původně schváleného rozpočtu byl splněn z 96 %. Výdaje města byly v tomto roce také nižší, než se původně očekávalo, o 6 %. Skutečné celkové výdaje byly v roce 2006 ve výši 111 113 000 Kč. Největší výdaje poskytlo město na místní správu, sociální dávky a na provoz Technických služeb města Vizovice. Výdaje tak v roce 2006 převyšovaly příjmy o 6 365 tis. Kč.

V roce 2007 pak byly skutečné příjmy města ve výši 112 917 000 Kč a převýšily tak o 6 % původně schválený rozpočet pro tento rok. Výdaje města dosáhly výše 113 026 000 Kč. Meziročně tak došlo k nárůstu jak příjmů, tak i výdajů města. V tomto roce se městu podařilo hospodařit jen s minimálním schodkem v rozpočtu, kdy výdaje převýšily příjmy pouze o 109 tis. Kč.

Tato verze zákona o rozpočtovém určení daní, s platností od roku 2001 do konce roku 2007, byla dlouhodobě kritizována z několika důvodů, např.:

- vysoká váha koeficientů velikostních kategorií,

- velký rozdíl v koeficientech velikostních kategorií mezi nejmenšími a největšími obcemi,
- skokové přechody mezi velikostními kategoriemi, nejvýznamnější rozdíly byly při přechodu rozhraní 100, 10 000 a 100 000 obyvatel.

Nezbytnost nové úpravy byla podpořena i přijetím zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů, který výrazně postihnul sazby daní. Očekávaný pokles výběru zejména pro obce, vedl k intenzivnějšímu tlaku na úpravu zákona. Vzhledem k této situaci došlo k poměrně zásadní úpravě zákona také v úseku, který se týkal způsobu výpočtu konkrétních podílů jednotlivých obcí na příjmech ze sdílených daní. (Deník veřejné správy, ©2012)

4.2 Bilance příjmů města Vizovice v roce 2008

K 1.1.2008 vešla v platnost novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. Nejvýznamnější změnou novely bylo zrušení skokových přechodů a zavedení klouzavých přechodů mezi velikostními kategoriemi. Další změnou bylo stanovení pouze 4 velikostních kategorií obcí namísto původních 14. Důsledkem těchto změn došlo k výraznému zvýšení příjmů malých obcí a snížení velkých rozdílů v daňových příjmech velikostně srovnatelných měst a obcí. Největší přínos ze změn, které novela přinesla, měly malé obce. Méně pak velká a střední města (od 3 000 až do 50 000 obyvatel). **Navíc byla zavedena i nová kritéria pro přerozdělení podílu obcí na sdílených daních:**

- celková výměra obce – váha 3 %,
- prostý počet obyvatel – váha 3 %,
- koeficiente velikostní kategorie obce – váha 94 %.

Dále došlo k vynětí čtyř největších měst ze systému koeficientů postupných přechodů. Pro tato města byly stanoveny samostatné přepočítávací koeficienty. Hlavní město Praha mělo koeficient 4,2098, městu Brno, Plzeň i Ostrava byl určen společný koeficient ve výši 2,5273. Ostatní obce ČR pak měly koeficient stanoven na úrovni 1,0000. Tabulka 5 zobrazuje jednotlivé koeficienty postupných přechodů stanovené na základě počtu obyvatel obce.

Tabulka 5 Koeficienty postupných přechodů od roku 2008

Počet obyvatel	Koeficienty postupných
do 300	1,0000
301 – 5000	1,0640
5001 – 30000	1,3872
30001 a více	1,7629

Zdroj: (Zákon č. 243/2000 Sb., 2000)

Následující tabulka 6 znázorňuje, jak se s koeficienty postupných přechodů pracuje při výpočtu.

Tabulka 6 Propočet násobku postupných přechodů

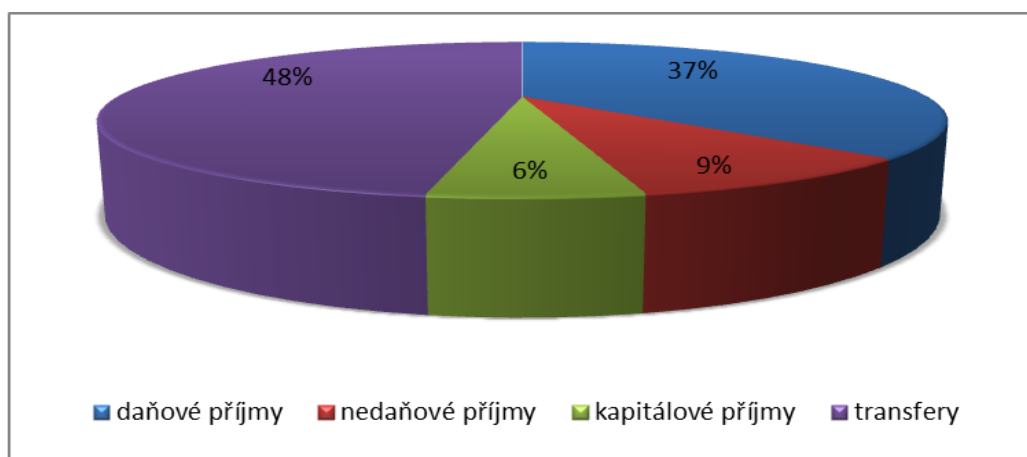
Obce s počtem obyvatel od – do	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0 – 300	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
301 – 5 000	1,0640	300 + 1,0640 x počet obyvatel obce přesahujících 300
5001 – 30 000	1,3872	5 300,8 + 1,3872 x počet obyvatel obce přesahujících 5 000
30 001 – a více	1,7629	39 980,8 + 1,7629 x počet obyvatel obce přesahujících 30 000

Zdroj: (Zákon č. 243/2000 Sb., 2000)

Celkové příjmy plynoucí do rozpočtu města Vizovice se v roce 2008 meziročně zvýšily. Zatímco příjmy činily v roce 2007 částku 112 917 tis. Kč, o rok později se výnosy o 11 103 tis. Kč zvýšily, na částku 124 020 tis. Kč. Došlo tak k nárůstu celkových příjmů o 9,83 %.

Strukturu příjmů plynoucích do rozpočtu města Vizovice v roce 2008 a jejich podíl na celkových příjmech nejlépe znázorňuje následující graf 9. Zde je zřejmé, že nejvyšší procento příjmů v roce 2008 tvořily stejně jako v letech předcházejících **přijaté transfery, na celkových příjmech se podílely 48 %** a tvořily tak bezmála polovinu celkových

příjmů. Druhým nejvyšším přínosem do rozpočtu byly dle očekávání příjmy daňové, ty tvořily 37 % celkových příjmů. Pouhými 6 % se na příjmech v roce 2008 podílely kapitálové příjmy a nedaňové výnosy pak tvořily 9 % příjmů. Dle statistických údajů pokračoval celorepublikový trend obcí ve zvyšování podílu daňových příjmů na příjmech celkových, průměr obcí byl v roce 2008 asi 60 %. Zde lze sledovat pokračující odklon od tohoto průměru ve struktuře příjmů města Vizovice, kde se příjmy daňové pohybují pod hranicí 40 %.

Graf 9 Struktura příjmů rozpočtu obce Vizovice v roce 2008 (závěrečný účet města Vizovice pro rok 2008; vlastní zpracování)

Pro přehlednost a srovnání vývoje jednotlivých příjmů města Vizovice, před platností novely a po zavedení nových změn, slouží následující tabulka 7.

Tabulka 7 Bilance příjmů města Vizovice v roce 2007 a 2008 v tis. Kč

	2007	2008	rozdíl v % (2007/2008)
I. Daňové příjmy	42 978,00	46 197,00	107,49
DP FO	11 093,00	10 973,00	98,92
DP PO	11 475,00	12 473,00	108,70
DPH	12 208,00	14 439,00	118,27
Poplatky	6 649,00	6 784,00	102,03
Daň z nemovitosti	1 553,00	1 528,00	98,39
II. Nedaňové příjmy	11 307,00	11 485,00	101,57
III. Kapitálové příjmy	6 713,00	7 697,00	114,66

IV. Přijaté transfery	51 920,00	58 641,00	112,94
Příjmy celkem	112 917,00	124 020,00	109,83

Zdroj: (závěrečné účty města Vizovice za rok 2007 a 2008; vlastní zpracování)

V meziročním srovnání se nikterak nezměnilo pořadí ve výnosech jednotlivých příjmů. Jak jsem již uvedla, v obou letech po sobě následujících, 2007 i 2008, plynuly nejvyšší příjmy z přijatých transferů. U této kategorie výnosů byl taktéž zaznamenán druhý nejvyšší meziroční nárůst, a to o bezmála 13 %. Toto navýšení bylo z velké části způsobeno zvýšením neinvestičních dotací na dávky sociální péče a na výkon státní správy. Vyšší nárůst, v meziročním srovnání, byl zaznamenán pouze v kategorii kapitálových příjmů, které rostly o více než 14,5 %. Nárůst v této kategorii byl registrován díky výrazně vyšším příjmům z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí, které město v daném roce zrealizovalo. Příjmy nedaňové byly v roce 2008 na obdobné výši z roku 2007. Příjmy daňové se o 7,49 % navýšily, na částku 46 197 tis. Kč.

4.2.1 Výnos ze sdílených daní

Městu Vizovice v roce 2008 rostly příjmy ze sdílených daní o více jak 8,5 %. Na celkových daňových příjmech se podílely 82 %. Nejvyšší nárůst ve výnosech byl zaznamenán u daně z přidané hodnoty, v meziročním srovnání byl výnos této sdílené daně vyšší o více jak 18 %. Výnos skutečný přesahoval očekávaný příjem této daně v roce 2008 o 1 139 000 Kč a na této dani se vybralo do rozpočtu obce 14 439 tis. Kč. Další zajímavý nárůst, o téměř 9 %, byl v tomto roce zaznamenán u daně z příjmu právnických osob. Tento skutečný výnos převýšil o 20 % výnos původně schválený. Pokles o více jak 1 % můžeme sledovat pouze u daně z příjmu fyzických osob. Toto snížení bylo zapříčiněno poklesem daně z příjmu FO ze závislé činnosti a funkčních požitků. Průměrný meziroční růst příjmů sdílených daní byl v roce 2008 téměř 10 %, město Vizovice dosáhlo růstu 8,63 % (v roce 2007 byl meziroční růst 9,45%). Tento další nárůst výnosů byl do značné míry způsoben novým výpočtem podílu obcí na sdílených daních a navýšením procentuálního podílu na celostátním výnosu daní. Ke zvyšování výnosů ze sdílených daní ovšem nahrával i dlouhodobý růst a pozitivní vývoj ekonomiky České republiky.

4.2.2 Výnos z poplatků a daně z nemovitostí

Výnosy ze správních a místních poplatků vzrostly oproti roku 2007 pouze nepatrně, přibližně o 2 %. Poměr podílu na celkových výnosech se nezměnil, správní poplatky se podílely na výnosech 57 % a místní poplatky 43 % i v tomto roce. Taktéž stále platilo, že nejvyšší výnos, co se místních poplatků týkal, plynul do rozpočtu obce za likvidaci komunálního odpadu.

Výnos daně z nemovitostí naopak výnosu z roku 2007 nedosáhl, i když pouze o necelá 2 %. Tento příjem tak meziročně poklesl z částky 1 553 tis. Kč na 1 528 tis. Kč.

4.2.3 Shrnutí vývoje hospodaření v roce 2008

Z hlediska daňových příjmů si rozpočet města Vizovice v roce 2008 polepšil o 7,5 % (v roce 2007 o 8,97 %). I přes tento neustálý nárůst daňových příjmů obce však Vizovice stále nedosáhly celorepublikového průměru, kdy by daňové příjmy měly tvořit asi 60 % celkových výnosů. Dále s tím souvisí také to, že v případě města Vizovice se vlastní příjmy podílely na celkových příjmech i v roce 2008 stále pouze 52 %. Přičemž podíl vlastních příjmů města meziročně narostl především díky kapitálovým příjmům, které se zvýšily o 14,66 %. Rostl i příjem z přijatých transferů, o necelých 13 %. Nedaňové příjmy pak zůstaly na velmi podobné úrovni příjmů z roku 2007, meziroční nárůst byl evidován pouze o 1,57 %.

Jak jsem uvedla v úvodu kapitoly, i celkové příjmy města Vizovice se meziročně navýšily na částku 124 020 tis. Kč a převýšily tak původně schválenou výši příjmů o 15,8 %. Výdaje byly v tomto roce ve výši 121 367 tis. Kč. V kapitole výdajů se nezměnily ani oblasti, na které město vynakládalo nejvyšší finanční prostředky, stále se jednalo především o výdaje na místní správu, sociální dávky a na Technické služby města Vizovice. Město tak v roce 2008 dosáhlo ve svém hospodaření přebytku příjmů nad výdaji ve výši 2 653 tis. Kč.

Na základě uvedených informací lze konstatovat, že novela zákona o daňových příjmech dle RUD nepřispěla městu ke skokovému nárůstu výnosů ze sdílených daní. Přestože tyto výnosy městu rostly, meziročně nedosáhly ani výše růstu jako mezi léty 2006 a 2007.

V tabulce 8 uvádím pro představu bilanci příjmů obcí ČR v meziročním porovnání let 2007 a 2008.

Tabulka 8 Bilance příjmů rozpočtu obcí v letech 2007 a 2008 (mld. Kč)

	2007	2008	Růst v %
I. Daňové příjmy	141,3	154,4	109,3
Sdílené daně	123,3	136,1	110,4
Poplatky a daň z nemovitosti	18,0	18,3	102,3
II. Nedaňové příjmy	24,7	26,3	106,5
III. Kapitálové příjmy	12,3	15,7	127,6
IV. Transfery celkem	75,7	76,5	101,1
Příjmy celkem	254	272,9	107,4

Zdroj: (Ministerstvo financí ČR, ©2005; vlastní zpracování)

Celkové příjmy obcí za rok 2008 můžeme vyčíst z tabulky 8. Zmínila jsem opět i údaje za rok 2007, ať je lépe patrné, jak ovlivnila přijatá novela vývoj sdílených daní v celorepublikovém měřítku. Můžeme vidět, že daňové příjmy obcí dosáhly výše 154,4 mld. Kč, kdy z více než 87 % byly tyto příjmy tvořeny výnosy ze sdílených daní. Zbývající část příjmů obcí doplnily příjmy ze správních a místních poplatků a z daně z nemovitostí. V případě města Vizovice se sdílené daně podílely na daňových příjmech obce 82 %.

Z tabulky lze dále vyčíst výrazný nárůst výnosů u kapitálových příjmů, které se v roce 2008 zvýšily o více než jednu čtvrtinu a dosáhly hodnoty téměř 16 mld. Kč. Tento trend kopírovalo i město Vizovice, kde byl taktéž zaznamenán větší růst kapitálových výnosů.

Při srovnání příjmů obcí ČR ze sdílených daní v roce 2007 (před novelou) a v roce 2008 (platná novela) lze sledovat nárůst o více jak 10 %. Tento růst sdílených daní je vyšší než ve srovnání let 2006 a 2007. Navíc, novela neměla zvyšovat daňové příjmy dle RUD plošně, ale převážně malým obcím.

4.3 Vývoj daňových příjmů města Vizovice od roku 2009 po současnost

Po letech ekonomického růstu makroekonomických ukazatelů České republiky i Evropy, se již v posledním čtvrtletí roku 2008 výrazně propadl ukazatel HDP a ani v dalších období se situace nezlepšila. Tento propad byl úzce spjat se snížením celkových daňových výnosů. Na obecních příjmech rozpočtů se tento pokles neprojevil již v roce 2008, ale až v letech následujících. Daňové příjmy tak za rok 2009 zaznamenaly v rozpočtu města Vizovice výrazný pokles v meziročním srovnání. Zatímco v roce 2008 činily daňové příjmy částku

46 197 tis. Kč, o rok později to bylo 39 142 tis. Kč. Meziroční pokles byl více než 15 %, zatímco v původním schváleném rozpočtu město počítalo s poklesem pouze o 3 %.

4.3.1 Výnos ze sdílených daní v roce 2009

Rok 2009 byl ve znamení poklesu všech dílčích daňových výnosů. Nejvýraznější pokles byl zaznamenán u daně z příjmu právnických osob, která v roce 2009 dosáhla pouze 69,6 % úrovně z roku předcházejícího. Další výrazný pokles byl i u daně z příjmu fyzických osob, zde došlo k meziročnímu poklesu o více než 20 %. V této kategorii příjmu byl největší pokles u výnosu daně z příjmu FO ze samostatné výdělečné činnosti, zde příjmy poklesly o téměř dvě třetiny na částku 1 175 tis. Kč. Daň z přidané hodnoty, poslední ze sdílených daní, jako jediná v příjmech nezaznamenala nikterak výrazný pokles, meziročně se její výnos snížil pouze o 44 tis. Kč.

4.3.2 Výnos z poplatků a daně z nemovitostí v roce 2009

Co se týká poplatků, jak místních či správních, zde byl taktéž zaznamenán pokles, příjmy roku 2009 dosáhly 83,7 % úrovně výnosů roku 2008 rozpočtu města Vizovice. Tento propad byl způsoben snížením výnosů správních poplatků, výnosy z místních poplatků byly srovnatelné s výší příjmů z roku 2008. Pokles příjmů ze správních poplatků mohl být důsledkem jak finanční krize, tak i změny živnostenského zákona, kdy došlo ke sloučení živností a ke snížení vybíraných poplatků.

Daň z nemovitostí byl jediný daňový výnos, který se ve srovnání let 2008 a 2009 zvýšil. K mírnému nárůstu o 121 tis. Kč došlo v důsledku změny legislativy. K 1.1.2009 nabyl účinnosti zákon č. 1/2009 Sb. o dani z nemovitostí, který novelizoval zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů. Tato novela především zrušila mnoho osvobození od platby této daně, která byla doposud platná. Jednalo se o zrušení dosavadního osvobození od daně ze staveb pro nové stavby obytných domů nebo pro byty v nových stavbách obytných domů, oboje ve vlastnictví fyzických osob. Toto osvobození bylo původně poskytováno na dobu patnácti let. Jestliže bylo v předcházejících zdaňovacích obdobích osvobození přiznáno, poplatníkovi bylo v roce 2009 ještě ponecháno. Od roku 2010 však toto osvobození nebylo možné opětovně uplatnit. U staveb nebo bytů, které byly dokončeny až v roce 2008, však nebylo možné o osvobození žádat a poplatník musel tuto daň uhradit již v roce 2009. Do platnosti již zmíněné novely bylo poskytováno ještě další

osvobození týkající se poplatníků, kteří na svých stavbách provedli stavební úpravy, které vedly ke snížení tepelné náročnosti, a na které bylo vydáno stavební povolení. V této kategorii bylo osvobození poskytováno na dobu pěti let. I nadále však zůstalo zachováno osvobození týkající se změny způsobu vytápění z pevných paliv na obnovitelnou energii (solární, biomasa aj.).

Dá se tedy předpokládat, že navýšení výnosů daně z nemovitostí městu Vizovice bylo způsobeno především těmito legislativními změnami.

4.3.3 Shrnutí vývoje za rok 2009

V roce 2009 dosáhly celkové příjmy města částky 123 503 000. Původně bylo v rozpočtu pro tento rok počítáno s ještě větším poklesem příjmů. V meziročním srovnání se celkové příjmy města nesnížily nijak výrazně (asi o 500 tis. Kč). Přestože nižší výnosy byly pro města jak z příjmů daňových, nedaňových i kapitálových, zvýšil se podíl přijatých dotací, které se na celkových příjmech města Vizovice podílely 58,9 %. Největší položka dotací byla určena na sociální dávky, téměř 60 % přijatých prostředků, tato dotace se však projevila i na vyšších výdajích. Více jak 22,5 % se podílely na přijatých dotacích města transfery ze SR, státních fondů a evropských fondů, z toho investiční dotace tvořily asi 40 %, zbývajících 60 % bylo neinvestičních. Pesimistickým odhadům výše příjmů byla přizpůsobena i výdajová stránka rozpočtu. Díky tomu bylo hospodaření města v roce 2009 přebytkové.

V celorepublikovém měřítku tvořily daňové příjmy obcí asi 58,3 % celkových příjmů. V případě města Vizovice to však bylo pouhých 31,7 %.

4.3.4 Bilance příjmů města Vizovice v letech 2010 a 2011

Z následující tabulky 9 je zřejmé, že v roce 2010 došlo k dalšímu mírnému poklesu celkových příjmů rozpočtu města Vizovice. Snížení celkových příjmů na částku 122 398 tis. Kč (meziroční pokles asi 1 %) byl spojen s poklesem kapitálových příjmů a přijatých transferů. Naopak, mírný nárůst byl v roce 2010 zaznamenán u příjmů daňových. I přesto však výše daňových příjmů ani zdaleka nedosáhla hodnot z roku 2007 nebo dokonce roku 2008. Ačkoli v roce 2010 nastalo mírné oživení ekonomiky a daňové příjmy města Vizovice i ostatních obcí mírně vzrostly, netrval tento optimismus dlouho. Daňové příjmy města Vizovice již v roce 2011 opět klesly, a to ještě pod úroveň výnosů z roku 2009.

Ačkoli tedy daňové příjmy mezi roky 2009 a 2010 zaznamenaly nárůst o 3,84 %, v roce 2011 následoval pokles o 5,5 %. Ani v letech 2010 a 2011 nedosáhly daňové příjmy výnosů schválených v rozpočtu města, v obou letech se skutečné příjmy pohybovaly podíly 92 – 93 % na původně schválených výnosech. I přes snížení daňových příjmů však celkové příjmy obce Vizovice v roce 2011 rostly o 5,8 %. Vývoj jednotlivých druhů příjmů v letech 2009 až 2011 zobrazuje tabulka 9.

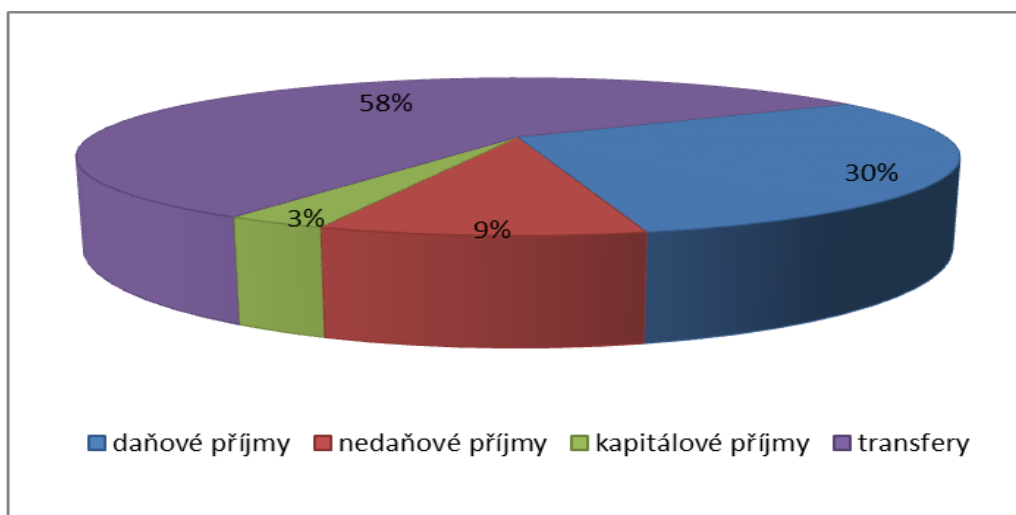
Tabulka 9 Bilance daňových příjmů obce Vizovice v letech 2009 až 2011 v tis. Kč

	2009	2010	2011
I. Daňové příjmy	39 142,00	40 647,00	38 424,00
DP FO	8 743,00	8 417,00	7 851,00
DP PO	8 678,00	8 576,00	6 660,00
DPH	14 395,00	15 541,00	15 825,00
poplatky	5 677,00	5 630,00	5 705,00
daň z nemovitosti	1 649,00	2 483,00	2 383,00
II. Nedaňové příjmy	7 168,00	8 333,00	12 179,00
III. Kapitálové příjmy	6 822,00	2 859,00	3 916,00
IV. Přijaté transfery	72 696,00	70 557,00	74 978,00
Příjmy celkem	123 503,00	122 398,00	129 497,00

Zdroj: (závěrečné účty města Vizovice pro rok 2009 až 2011; vlastní zpracování)

Růst celkových příjmů města Vizovice v roce 2011 byl způsoben vyššími výnosy ostatních příjmů – nedaňových, kapitálových i přijatých transferů. Z následujícího grafu 10 je patrné, že **podíl daňových příjmů města na celkových příjmech opět poklesl**, meziročně z 31,7 % na 30 %. Podíl transferových plateb na celkových příjmech města Vizovice zůstal na podobné úrovni v letech 2010 i 2011 (58 %). V meziročním srovnání let 2010 a 2011 byl nárůst nedaňových příjmů do rozpočtu města Vizovice o 46 %. Tento růst byl způsoben především navýšením odvodů odpisů příspěvkových organizací Technických služeb města Vizovice a Základní školy Vizovice.

Příjmy kapitálové v roce 2010 i 2011 zaznamenaly prudký pokles oproti roku 2009.

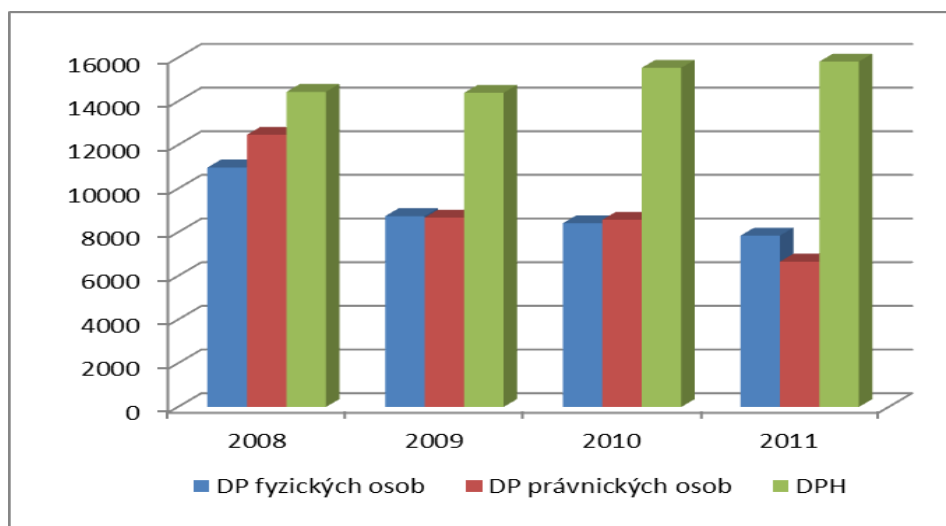
Graf 10 Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech města Vizovice v roce 2011 (závěrečný účet města Vizovice pro rok 2011; vlastní zpracování)

4.3.5 Výnos ze sdílených daní města Vizovice v letech 2010 a 2011

U sdílených daní bylo dosaženo nejvyššího výnosu daně z přidané hodnoty, její příjem zaznamenal v roce 2010 i 2011 meziroční růst, nejprve o takřka 8 % a v roce 2011 ještě o téměř 2 %. Výraznější nárůst v roce 2010 byl pravděpodobně z větší části zapříčiněn zvýšením sazeb DPH. K 1.1.2010 vešla v platnost novela zákona, která změnila sníženou sazbu z 9 % na 10 %, základní sazbu pak z 19 % na 20 %. Položky, které se řadily do jednotlivých sazeb, zůstaly i po této novele beze změny. Dalším daňovým příjmem dle RUD je výnos daně z příjmů právnických osob. Její dlouhodobý vývoj je nejlépe patrný z grafu 11. Přestože její meziroční výnos v roce 2010 klesl pouze mírně, v roce 2011 jsme mohli sledovat pokles mnohem výraznější, o více jak 22 %. S tak výrazným meziročním poklesem by mohl být spojen nejen pokračující vliv finanční krize, ale také nová možnost uplatňovat v daňovém přiznání výdajový paušál až ve výši 80 % i pro řemeslné živnosti. Navíc, v případě užití výdajového paušálu, stále lze uplatnit i odčitatelné položky a také slevy na dani.

Další daňový příjem dle RUD, daň z příjmů fyzických osob měla od roku 2008 spíše klesající charakter, jak je patrné i z grafu 11. V porovnání s rokem 2009 nastal v roce 2010 další její mírný pokles a celkem její výnosy činily necelých 60 % původně schváleného rozpočtu pro tento rok. V roce 2011 se její dosažený výnos snížil ještě o 7 %, to bylo

způsobeno především propadem u daně z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, kdy se výnos města Vizovice meziročně snížil o 59%. Toto výrazné snížení bylo pravděpodobně způsobeno především rozdílným výpočtem daně z příjmu OSVČ.

Graf 11 Vývoj sdílených daní města Vizovice v letech 2008 až 2011 (závěrečné účty města Vizovice pro rok 2008 až 2011; vlastní zpracování)

4.3.6 Výnos města Vizovice z poplatků a z daně z nemovitostí v letech 2010 a 2011

Jak je zřejmé z tabulky 9 (kapitola 4.3.4), výnosy z poplatků měly v roce 2010 mírně klesající tendenci, v roce 2011 naopak svými výnosy převýšily i rok 2009. V roce 2010 nastal nečekaně pokles na straně příjmů u několika místních poplatků. Nejvíce se snížil příjem poplatku ze vstupného a z poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj. V roce následujícím, 2011, se situace zlepšila a výnosy ze správních i místních poplatků vzrostly. Ve městě se výrazně navýšil výnos z poplatku za rekreační pobyt, meziročně ze 7 540 Kč na 25 310 Kč. Další nárůst byl u poplatku za užívání veřejného prostranství a u poplatku ze vstupného. O téměř 80 % se navýšil poplatek z ubytovací kapacity a poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. K tomuto navýšení příjmů z místních poplatků došlo zejména na základě Obecně závazné vyhlášky města Vizovice č. 2/2010 o místních poplatcích, ve které byly zavedeny nové, vyšší sazby. Uvedené místní poplatky dosahují alespoň této výše příjmů do rozpočtu města Vizovice především díky konání dvou významných hudebních festivalů, Masters of Rock a Trnkobraní, na území města Vizovice.

U daně z nemovitostí došlo dle očekávání mezi rokem 2009 a 2010 k výraznému nárůstu o více než 50 %. Toto skokové zvýšení příjmů bylo způsobeno účinností novely zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, k 1.1.2010. Novela zdvojnásobila jak sazbu daně z pozemků, tak i sazbu daně ze staveb. Mezi výjimky pro zvýšení sazby daně z pozemků zůstaly řazeny převážně zemědělské půdy (orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty, lesy a rybníky). Výjimky u sazby daně ze staveb byly určeny pro stavby sloužící k podnikatelským činnostem. K 1.1.2010 navíc vešla v platnost ještě i Obecně závazná vyhláška města Vizovice, která stanovila místní koeficient ve výši 2 pro násobení základní sazby daně z pozemků i ze staveb na katastrálním území města Vizovice.

4.3.7 Shrnutí vývoje hospodaření za rok 2010 a 2011

V celorepublikovém srovnání mělo město Vizovice v roce 2011 oproti předpokladům poněkud negativní vývoj. Zatímco v celorepublikovém měřítku daňové příjmy obcí sice v roce 2009 poklesly, v tabulce 10 můžeme sledovat v následujících dvou letech opětovný mírný růst. Daňové výnosy města Vizovice však v roce 2011 ještě více klesly, až pod úroveň roku 2009. Co se týká výnosu ze sdílených daní, průměrné výnosy daně z příjmu právnických i fyzických osob měly v celorepublikovém měřítku v roce 2010 mírně vzestupnou tendenci, po které následoval opětovný pokles těchto příjmů, jak je z tabulky 10 patrné. V případě města Vizovice tyto dvě sdílené daně měly ve sledovaném období pouze klesající tendenci výnosů. Další daňové výnosy – DPH, správní a místní poplatky, daň z nemovitostí – měly v porovnání města Vizovice a celorepublikového vývoje shodný výkyvný trend. Bilanci daňových příjmů obcí ČR v letech 2009 až 2011 ukazuje následující tabulka 10.

Tabulka 10 Bilance daňových příjmů obcí v letech 2009 až 2011

	rok 2009	rok 2010	očekávaná skutečnost rok
I. daňové příjmy	136 559	142 886	144 600
DP FO	30 988	32 671	32 400
DP PO	32 657	32 262	31 600
DPH	54 147	57 551	59 900
poplatky	12 430	11 737	12 000
daň z nemovitostí	6 325	8 664	8 700

Zdroj: (Deník veřejné správy, ©2012)

Město Vizovice v roce 2010 hospodařilo deficitně, jelikož celkové výdaje města ve výši 127 494 000 Kč převyšovaly celkové příjmy o více než 5 mil. Kč. V roce 2011 pak byly příjmy ve výši 129 497 tis. Kč a výdaje ve výši 132 990 tis. Kč, výdaje tak převyšovaly příjmy v tomto roce o téměř 3 500 tis. Kč.

V roce 2012 se dá očekávat, že daňové příjmy města zůstanou v lepším případě na úrovni roku 2011, ale výrazné oživení v příjmech očekávat nelze. Je nutné připomenout, že v letech, kdy klesají příjmy, musí obec hospodařit s mnohem menšími finančními prostředky a je nezbytné přizpůsobit tomuto trendu taktéž stránku výdajovou. Vývoj výnosů sdílených daní pro tento rok může být také výrazně ovlivněn změnami, které proběhly v souvislosti s celorepublikovým výnosem daně z přidané hodnoty. Pro rok 2012 byla zvýšena snížená sazba DPH z 10 % na 14 %. Z důvodu zvýšení předpokládaného celostátního výnosu byl snížen procentuální podíl obcí na výnosu této daně z 21,4 % na 19,93 %. Statistiky však ukazují, že se nedosahuje očekávaných výnosů této daně, proto se může stát, že po několikaletém růstu výnosu obcí na podílu DPH dojde k jeho stagnaci či poklesu. Pro většinu obcí to bude v dnešní době velmi nepříznivé, protože tento výnos tvoří převážnou část celkových daňových výnosů. Cílem těchto změn je, aby se zvýšený výběr z této daně projevil pouze na příjmech státního rozpočtu, nikoli rozpočtech obecních či krajských.

4.4 Vývoj daňových příjmů města Vizovice v roce 2013

K 1.1.2013 by měla nabýt účinnosti novela zákona o rozpočtovém určení daní. Principy a změny této novely se pokusím nastínit dále. První ze změn je zavedení nového kritéria

„počet dětí MŠ a žáků ZŠ navštěvujících školu zřizovanou obcí“, váha kritéria je 7 %. Dále došlo k navýšení váhy u prostého počtu obyvatel obce ze 3 % na 10 %, přičemž kritérium rozloha katastrálních území obce nezaznamenalo větších změn, váha zůstává i po novele na úrovni 3 %, ovšem je tu omezení tkvící v tom, že nově lze počítat s max. 3 ha na obyvatele. Na základě těchto vah bylo nutné ponížít váhy postupných přechodů dle přepočítávacího koeficientu, ze stávajících 94 % na 80 %.

Na základě parametrických změn v modelu propočtu dochází ke změně koeficientů postupných přechodů a násobků postupných přechodů, jak ukazuje následující tabulka 11.

Tabulka 11 Změna koeficientů postupných přechodů a jejich násobků

počet obyvatel obce od - do	koeficient postupných přechodů	násobek postupných přechodů
0 - 50	1,0000	$1,0000 \times \text{počet obyvatel obce}$
51–2000	1,0700	$50 + 1,0700 \times \text{počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 50}$
2001–30 000	1,1523	$2\ 136,5 + 1,1523 \times \text{počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 2000}$
30 001 a více	1,3663	$34\ 400,9 + 1,3663 \times \text{počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30 000}$

Zdroj: (Zákon č. 243/2000 Sb., příloha č. 2, 2000)

Tato novela má za cíl především navýšit daňové příjmy dle RUD do rozpočtů středních velikostí obcí (od 2 000 do 5 000 obyvatel). Předpokládá se, že hodnota výnosu na obyvatele, zjištěná jako průměr výnosů za jednotlivé obce v rámci jednotlivých velikostních kategorií, by měla dosáhnout úrovně 9 200 Kč a vyšší (v současné době je minimální průměrná hodnota 6 800 Kč). Tento růst se bude přímo týkat i města Vizovice. Jestliže vynásobíme rozdíl mezi zvýšeným příjmem a stávající úrovní počtu obyvatel, zjistíme, že by městu Vizovice mohly vzrůst daňové příjmy dle RUD minimálně o 10 800 tis. Kč.

Pro přehlednost změny výnosů ze sdílených daní na příjmovou stránku rozpočtu obce Vizovice jsem využila ještě i webového portálu obcelidem.cz, výpočet ukazuje tabulka 12.

Tabulka 12 Předpokládané výnosy sdílených daní města Vizovice od roku 2013

počet obyvatel města k 1.1.2011	4 702
daňové příjmy dle RUD	
současný systém	31 593 tis. Kč
návrh systému RUD předložený MF ČR	44 631 tis. Kč
výnos na 1 obyvatele města Vizovice	
současný systém	6 700 Kč
návrh systému RUD předložený MF ČR	9 500 Kč
rozdíl mezi stávajícím a navrhovaným systémem	13 038 000 Kč

Zdroj: (Obcelidem.cz, ©2012)

Výnosy v tabulce jsou v případě města Vizovice ještě příznivější. Oproti výnosu 9 200 Kč na 1 obyvatele a celkovému nárůstu sdílených daní o 10 800 tis. Kč, zde je počítáno s příjmem 9 500 Kč na 1 obyvatele města Vizovice a celkový příjem ze sdílených daní tak počítá s růstem o 13 038 000 Kč.

V celkovém měřítku by se jednalo pro město Vizovice o minimální nárůst daňových příjmů ve výši 28,1 %. Navíc, podobné navýšení lze očekávat i u dalších 396 obcí v kategorii do 5 000 obyvatel.

Jak uvádím již ve své teoretické části, původně se počítalo se společným propočtem pro dělení výnosů sdílených daní, pro obce ČR a nově i města Plzeň, Ostrava a Brno. Ovšem tento návrh nakonec nebyl schválen. Hlavní město Praha a tato tři města zůstávají i nadále odděleně, i když jim byly alespoň upraveny přepočítávací koeficienty. Městu Praha byla stanovena výše koeficientu určujícího podíl na celorepublikovém výnosu sdílených daní ve výši 4,0641, městům Plzni, Ostravě a Brnu byl určen opět společný koeficient ve výši 2,2961. Ostatní obce ČR mají i nadále koeficient na úrovni 1,0000.

4.5 Shrnutí

Z provedené analýzy, která se zabývala především daňovými příjmy obce Vizovice, vyplývá několik skutečností vztahujících se k rozpočtu města. Nejprve jsem se snažila zjistit vliv novely zákona o RUD, která vešla v platnost k 1.1.2008, na výši daňových příjmů města. Na základě uvedeného si myslím, že tato novela nepřispěla městu Vizovice k navýšení daňových příjmů. Tyto příjmy se městu ve sledovaném období sice navýšily, ale pravděpodobně spíše z důvodu dobrých hospodářských výsledků ČR. Od roku 2009 je další vývoj poznamenán negativním vlivem finanční krize. Ta má za důsledek významný propad daňových příjmů města v tomto období. S touto situací se však nepotýká pouze město Vizovice, ale většina obcí v České republice. V čem se však město Vizovice výrazně odlišuje od průměru ostatních obcí, je poměr daňových příjmů na celkových příjmech rozpočtu. Pro většinu obcí jsou daňové příjmy nejdůležitějším příjmem jejich rozpočtu. V případě města Vizovice však příjmy z dotací převyšují daňové příjmy. S tímto údajem také souvisí výše vlastních příjmů na celkových příjmech, tento poměr mají Vizovice necelých 50 % pro vlastní příjmy a 50 % přijaté dotace, zatímco celorepublikový průměr je 70 % vlastních prostředků a 30 % přijatých dotací. Většinu dotací rozpočtu města tvoří dotace neinvestiční. Poměr daňových příjmů a přijatých dotací se ukázal jako poměrně výhodný v letech, kdy daňové příjmy obcím obecně klesají, protože ačkoli městu Vizovice tento druh příjmů také poklesl, dotace plynoucí městu se naopak navyšovaly a díky tomu celkové příjmy města Vizovice, až na rok 2010 neklesaly.

Výši daňových příjmů města Vizovice by měla do budoucna pozitivně ovlivnit novela zákona o RUD, která by měla nabýt účinnosti k 1.1.2013. V souvislosti se změnami, které jsem uvedla na konci analýzy, by si rozpočet města Vizovice měl polepšit o asi 10 až 13 mil. Kč na daňových příjmech. Avšak, zůstane-li zachována úroveň přijatých dotací pro Vizovice i v dalších letech, stále nedosáhnou daňové příjmy výše výnosů z přijatých dotací města.

5 OPTIMALIZACE DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ ROZPOČTU MĚSTA VIZOVICE

Obecně není v kompetencích obcí možnost výrazně ovlivnit výši daňových příjmů. Převážná část daňových výnosů je totiž tvořena především výnosy sdílených daní a zde jsou procentuální podíly přesně stanovené. Obec má z větší části ve své pravomoci stanovovat a ovlivňovat daň z nemovitosti a místní poplatky. Níže navržená optimalizace by měla spočívat především ve využití možností zvýšit maximálně, ale zároveň citlivě vůči obyvatelstvu, daňové příjmy plynoucí do rozpočtu města.

Jak jsem již psala, město může ve své vlastní režii a v normách zákona určovat jednotlivé místní poplatky, které bude na svém území vybírat vč. jejich výše. V předcházejících kapitolách bylo analýzou zjištěno, že dlouhodobě nejvýznamnější místní poplatek města Vizovice je za likvidaci odpadu. Zde už město ovšem nemá možnosti, jak tento příjem navýšit, jelikož dle zákona lze maximální stanovenou částku vybíranou ročně stanovit ve výši 500 Kč na 1 obyvatele. Přičemž město Vizovice mělo tento poplatek od roku 2009 do roku 2011 nastaven na částku 480 Kč na osobu bez možnosti uplatnění jiných slev než stanovených přímo v zákoně (např. slevy na studenty apod.). K lednu roku 2012 pak došlo k navýšení poplatku na jeho maximální hranici 500 Kč. Příjmy z tohoto místního poplatku má tak město nastaveno na nejvyšší možné a do budoucna proto nelze kalkulovat s výrazným navyšováním výnosů z tohoto poplatku.

Jak jsem zjistila v analýze, další, pro město zajímavý poplatek, byl za provozovaný výherní hrací přístroj. Příjem z tohoto poplatku se v roce 2011 oproti roku předcházejícímu ještě o 80 % navýšil. Tento nárůst byl z velké části způsoben úhradou pohledávek z předcházejících let, ale také dalším rozmístěním výherních hracích přístrojů na území města. Poplatek byl vymezen za každý provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení také na nejvyšší přípustné částce, 5 000 Kč na tři měsíce. Obec však zákonem č. 458/2011 Sb., od 1. 1. 2012, pozbyly oprávnění zavést a následně vybírat na svém území tento místní poplatek. Nově provozovatel hracích přístrojů odvádí poplatky přímo finančním úřadům a ty je následně přerozdělují mezi obecní a státní rozpočet v poměru 80 % pro obec 20 % pro stát. Zatímco byl příjem z tohoto poplatku v roce 2011 do rozpočtu obce 378 tis. Kč, po změně legislativy počítá město pro rok 2012 s příjmy vyššími než 1 mil. Kč.

Z analýzy je dále patrné, že v roce 2011 došlo k navýšení příjmů čtyř méně zajímavých poplatků pro město Vizovice. Jedná se o poplatek vybíraný za rekreační pobyt, za užívání veřejného prostranství, dále poplatek ze vstupného a z ubytovací kapacity. U všech těchto zmíněných poplatků došlo k navýšení jejich sazeb a proto k růstu jejich výnosů. I do budoucna se dá počítat s dalším zvyšováním výnosů plynoucích právě z těchto čtyř poplatků. Výběr těchto čtyř druhů poplatků je dlouhodobě spojován především se dvěma významnými kulturními akcemi konanými na území města Vizovice. Jedná se jak o rockový festival Masters of Rock, který se letos na území města Vizovice pořádá již podesáté, tak také tradiční Vizovické Trnkobraní, které letos oslaví 45. výročí konání. Obě tyto akce jsou velmi významné a za ta léta si získaly své pravidelné návštěvníky, kteří do města přijíždí. V době konání těchto akcí jsou plně ubytovací kapacity všech zařízení jak ve městě, tak i v jeho okolí, dále si místní podnikatelé od města pronajímají veřejná prostranství pro umístění stánků a město získává finanční prostředky do rozpočtu i z prodaných vstupenek. Vedení města by tak mělo mít i do budoucna zájem o zachování konání těchto festivalů ve městě Vizovice.

Dalším místním poplatkem vybíraným na území města Vizovice je **poplatek ze psů**. Na základě analýzy je zřejmé, že výnosy z tohoto poplatku mají stagnující, spíše klesající charakter, proto bych ráda navrhla několik změn, které by vedly ke zvýšení příjmů z tohoto poplatku do rozpočtu obce. Maximální stanovená výše, kterou může město za jednoho psa vybírat, je částka 1 500 Kč ročně, u každého dalšího psa má pak obec možnost horní hranici sazby ještě o 50 % navýšit. Město Vizovice má vyšší vybíraného poplatku rozdělenou v souvislosti s územím, zda se jedná o Vizovice nebo o místní část Chrastěšov. Dále se výše poplatku dělí ještě podle toho, zda poplatník žije v rodinném nebo bytovém domě, jak ukazuje následující tabulka 13.

Tabulka 13 Aktuální výše poplatku ze psů

	RD Vizovice		RD Chrastěšov		Bytový dům	
Poplatník	180 Kč	270 Kč	60 Kč	90 Kč	540 Kč	810 Kč
Důchodce	60 Kč	90 Kč	30 Kč	45 Kč	200 Kč	300 Kč

Zdroj: (vnitřní materiály obce Vizovice rok 2011)

Z uvedené tabulky 13 lze vyčíst, že se výše poplatku určuje jak podle místa bydliště, tak i dle typu bydlení a zohledněn je také počet psů, které poplatník vlastní. Z tabulky je dále patrné, že lidem v důchodovém věku je poskytována sleva na tomto poplatku.

Dle mého názoru je tato roční výše poplatků nastavena na nízké úrovni a jsou zde znatelné rozdíly mezi výší poplatků u obyvatel bydlících v rodinných domech a v bytových domech a také rozdíly mezi městem Vizovice a místní částí Chrastěšov. Já osobně bych nejprve navrhovala **sjednocení výše poplatků pro území města Vizovice a jeho místní části Chrastěšov**. Dále bych výši poplatků nastavila na částku 400 Kč za prvního psa a 500 Kč za každého dalšího psa na rok. Tuto výši poplatku jsem zvolila, protože je stále výrazně pod maximální částkou platnou pro tento poplatek a navíc, **chováte-li v současnosti psa v bytě** na území města, je výše poplatku za prvního psa nastavena ve výši **540 Kč a za každého dalšího psa dokonce 810 Kč**. Oproti těmto částkám, je mnou navrhovaný poplatek stále nižší. Výši poplatků určenou pro psa v bytě bych prozatím nechala na stávající úrovni, ale do budoucna je jisté na místě, aby zastupitelstvo města zvážilo i zde další možné navýšení, o to víc, když jsou poplatky nastaveny výrazně pod maximální možnou hranicí. Slevy, které jsou poskytovány lidem v důchodovém věku, bych ponechala, ale i v jejich kategorii bych poplatky za psa chovaného v rodinném domě, ať už ve Vizovicích, nebo na Chrastěšově, sjednotila a navýšila na částku 80 Kč a 120 Kč za každého dalšího psa. Pro přehlednost znázorňuje tabulka 14 mnou navrhované změny ve vybíraných poplatcích.

Tabulka 14 Navrhovaná výše poplatku ze psů

	RD Vizovice		RD Chrastěšov		Bytový dům	
Poplatník	400 Kč	500 Kč	400 Kč	500 Kč	540 Kč	810 Kč
Důchodce	80 Kč	120 Kč	80 Kč	120 Kč	200 Kč	300 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Z interních dokumentů města Vizovice jsem zjistila, že v roce 2011 bylo na území města Vizovice a Chrastěšov evidováno celkem 483 psů. Největší skupinu poplatníků tvořili obyvatelé města žijící v rodinném domě, ti platili celkem poplatek za 266 psů. Pouze 15 z nich mělo ve svém vlastnictví 2 psy a pouze 2 poplatníci měli registrovány 3 psy. Další

významnou skupinou poplatníků byli důchodci žijící v rodinném domě, na tyto poplatníky bylo registrováno 102 psů. Ostatní kategorie poplatníků vlastnily do dvaceti psů v jednotlivé skupině.

V případě, že by zastupitelstvo města sjednotilo sazby a nastavilo výši poplatku dle mého návrhu, **při stávajícím počtu registrovaných psů v kategorii poplatníků žijících v rodinném domě, by se zvýšil příjem do rozpočtu obce ze současných 53 730 Kč na 123 300 Kč**, nárůst o 129 %. Toto navýšení poplatku by se týkalo většiny majitelů psů ve městě. Dá se tedy předpokládat, že by růst poplatku byl doprovázen negativními reakcemi občanů, nebo také snahou o zapírání psů apod. I přesto však dále zastávám názor, že roční částka 400 Kč není pro majitele v celkových nákladech na vlastnictví psa nijak výrazná, dalším mým argumentem je také to, že lidé chovající psa v bytě, platí poplatek stále vyšší, i když v této skupině těch poplatníků není tolik.

Další moje navrhovaná změna se týká obyvatel v důchodu. V této skupině obyvatel je poplatníkem za jednoho psa 109 obyvatel a za dva psy 16 obyvatel, žijících v rodinném domě. V současné době tito poplatníci zaplatí do rozpočtu města celkem 7 635 Kč ročně, v případě platnosti mnou navrhovaných sazeb by bylo do rozpočtu města vybráno 10 640 Kč, přičemž tento nárůst by v současné době pocítilo nejvíce 10 poplatníků žijících na území obce Chrastěšov, kterým by se poplatek za jednoho psa zvýšil ze 30 Kč na 80 Kč.

Na základě mnou navrhovaných změn by se příjem z poplatku ze psů zařadil, co se příjmů z místních poplatků týká, ještě i před výnos z poplatku ze vstupného a patřil by tak k těm výnosnějším. **Zatímco v současné době je na poplatku vybráno 66 tis. Kč ročně, v případě platnosti mých změn by se do rozpočtu města vybrala částka 152 tis. Kč.**

Jak vyplývá z analýzy, další kategorií daňových příjmů, kde obec může využít ještě více svých možností a navýšit tak příjmy do svého rozpočtu je daň z nemovitostí. K ovlivnění výnosů z této daně může obec využít především možnost zavedení místního koeficientu a to ve výši 2, 3, 4 nebo 5.

Zastupitelstvo města Vizovice připravilo v roce 2009 vyhlášku č. 1/2009, která vešla v platnost k 1.1.2010 a stanovila **místní koeficient na úroveň 2**. Tímto koeficientem je násobena daňová povinnost poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostorů a za byty. Výjimku ze zákona tvoří orné půdy, chmelnice, vinice,

zahrady, ovocné sady a trvalé travní porosty. Tento koeficient sice zapříčinil výrazné meziroční navýšení výnosů v roce 2010, ovšem tyto výnosy dosáhly pouze 83 % původně schválených příjmů do rozpočtu obce. Místní koeficient má nyní město nastaveno na nejnižší úrovni, přičemž je v pravomoci obce navýšení až na 4 nebo 5. Jak jsem zjistila v analýze, i přes nesplnění původně plánovaných výnosů však město Vizovice neschválilo žádnou změnu v koeficientech a ani ji v nejbližší době prozatím nechystá.

Koeficient zohledňující počet obyvatel v obci má město Vizovice určeno na 1,4. V pravomoci obce je tento koeficient o jednu kategorii povýšit, nebo o jednu až tři kategorie snížit. Město Vizovice této možnosti částečně využilo, pro stavby i pozemky na katastrálním území Vizovic zavedlo zvýšený koeficient 1,6. Pro katastrální území Chrastěšov byl však i nadále ponechán koeficient v základní výši na úrovni 1,4. Zde bych proto určitě zvážila, zda by obec neměla přistoupit ke zvýšení na 1,6 stejně, jako je to ve Vizovicích. Ačkoli, i kdyby se příjmy z těchto staveb a pozemků navýšily o 0,2, s největší pravděpodobností by to neznamenal významný nárůst v příjmech z této daně.

Jak jsem zmínila již dříve, místní koeficient zavedlo město Vizovice k 1.1.2010 na úroveň 2, od té doby zůstala jeho výše nezměněna. Z provedené analýzy lze spočítat, že po zavedení místního koeficientu došlo v roce 2010 k meziročnímu navýšení příjmů o 50 %. V souvislosti s místním koeficientem má město možnost dalšího navyšování, z okolních obcí má v současné době nastaven vyšší místní koeficient pouze obec Valašská Polanka. Zastupitelstvo města Vizovice by mělo tuto možnost zvážit, jelikož jak lze vyčíst z analýzy, výše daňových příjmů je v posledních letech výrazně poznamenána finanční krizí v ČR a daňové příjmy města mají spíše sestupnou tendenci. Navýšení místního koeficientu navíc nemusí být definitivní, ale obec ho může využívat další 2 nebo 3 roky, než se situace zlepší, a poté ho může buď zpětně ponížít na 2 nebo případně zrušit úplně.

Nyní zkusím nastítnit situaci, jak by mohly vypadat příjmy z daně z nemovitostí v případě, že by zastupitelstvo města schválilo navýšení místního koeficientu z hodnoty 2 na 3. Pro názornou ukázkou budu vycházet z průměrných údajů zveřejněných ČSÚ. Zde je stanoveno, že k 26.3.2011 bylo na území města Vizovice 1657 obydlených bytů a 968 obydlených domů. Přičemž průměrná obytná plocha 79,8 m². (Český statistický úřad © 2012) Při výpočtu budu počítat s koeficientem 1,6 platným pro město Vizovice i místní část Chrastěšov a aktuálně platným místním koeficientem 2. Sazba daně pro obytný dům je v zákoně uvedena ve výši 2 Kč/m².

Na základě těchto průměrných údajů si vypočítám průměrnou daň z nemovitosti za jeden byt. U bytu navíc násobím výměru obytné plochy koeficientem 1,2. V současnosti by se za jeden byt o velikosti 79,8 m² platila ve Vizovicích daň z nemovitosti ve výši 613 Kč, v případě, že je ve Vizovicích 1657 obydlených bytů, plyne do rozpočtu obce částka 1 015 tis. Kč ročně. V případě navýšení místního koeficientu na hodnotu 3, bude příjem města 1 524 tis. Kč. Za výše stanovených podmínek pro výpočet by se městu příjem navýšil o 50 %.

Co se týká domů, dle údajů ze Sčítání lidu domů a bytů 2011, ve Vizovicích je 968 obydlených domů, které mají v průměru 2 patra. V případě platnosti místního koeficientu na úrovni 2 je příjem z obydlených domů 1 174 tis. Kč, kdyby vešel v platnost místní koeficient 3, příjmy by vzrostly na 1 761 tis. Kč ročně, nárůst v příjmech by byl opět ve výši 50 %. Na základě uvedených orientačních výpočtů lze předpokládat, že by se i celková daň města zvýšila o 40 – 50 % (vliv místního koeficientu se nevztahuje obecně na zemědělskou půdu a pozemky). Ze současných 2 382 tis. Kč by se příjem zvýšil na 3 334 tis. Kč až 3 573 tis. Kč. Takto získané finanční prostředky by mohlo město využít na další rozvoj města, mohlo by zrealizovat projekty týkající se rozvoje infrastruktury města nebo finanční prostředky využít k dalším investičním projektům.

Na jedné straně by zmíněné navýšení místního koeficientu a koeficientu velikostního pro místní část Chrástěšov vedlo k navýšení příjmů do rozpočtu města, na druhou stranu to znamená další finanční zátěž pro obyvatele města Vizovice. Rozhodně by se jednalo o krok nepopulární mezi občany. Já si však myslím, že soukromých rozpočtů běžných občanů města by se toto navýšení až tak výrazně nedotklo, výraznější problémy by však mohly vyvstat podnikatelským subjektům na území města. Už v roce 2010 se jim daň z nemovitostí placená městu zdvojnásobila a při dalším zvýšení místního koeficientu by došlo k dalšímu výraznému nárůstu této daně. I přesto si však myslím, že to stále není důvod pro změnu místa provozovny stávajících podnikatelských subjektů. Ve městě je několik větších firem, které už tu mají dlouhodobě fungující výrobu a náklady na její stěhování by jistě výrazně převýšily zvýšené náklady na daň z nemovitostí. V posledních letech do města noví velcí investoři nepřichází, spíše si zde zakládají podnikatelskou činnost menší soukromníci, nemělo by to tak mít velký vliv na případný další rozvoj podnikatelských aktivit ve městě. Navíc se dá předpokládat, že do budoucna budou také ostatní obce využívat místního koeficientu čím dál častěji, aby tak vyrovnaly pokles

daňových příjmů v jejich rozpočtu. V následující tabulce 15 jsem shrnula navrhované změny.

Tabulka 15 Navrhované změny a jejich dopady

Poplatek ze psů	
Navrhované změny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sjednocení výše poplatků pro město Vizovice i místní část Chrastěšov, ▪ navýšení poplatku poplatníkům bydlícím v rodinných domech, ▪ uvedené změny platné i pro osoby v důchodu, i když slevy na tomto poplatku jim zůstanou zachovány,
Dopad navržených opatření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ při stávajících podmínkách nárůst příjmů do rozpočtu obce o 86 tis. Kč ročně na částku 152 tis. Kč, ▪ částečné dorovnání výrazných rozdílů ve výši poplatků mezi poplatníky žijícími v rodinných domech a v bytových domech, ▪ možnost zapírání psů mezi obyvateli města,
Daň z nemovitostí	
Navrhované změny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sjednocení koeficientu na 1,6 pro město Vizovice i místní část Chrastěšov, ▪ navýšení místního koeficientu na 3 (dočasně),
Dopad navržených opatření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ růst příjmů ze současných 2 382 tis. Kč na 3 334 tis. Kč až 3 573 tis. Kč, ▪ další finanční zátěž pro obyvatele města Vizovice a především pro podnikatelské subjekty města,

Zdroj: Vlastní zpracování

ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo navrhnout možnosti optimalizace daňových příjmů města Vizovice. Nejprve jsem analyzovala hospodaření města Vizovice v letech 2006 až 2011, především z hlediska příjmové stránky rozpočtu. Toto období jsem si vybrala, protože je typické několika změnami a problémy, se kterými se musely obce v České republice vyrovnat. Nejprve vešla k 1.1.2008 v platnost novela zákona o rozpočtovém určení daní, která měla pozitivní dopad především na zvýšení příjmů menších obcí, jak je patrné z provedené analýzy, příjmovou stránku rozpočtu města Vizovice výrazněji neovlivnila. V následujícím roce 2009 začaly rozpočty obcí negativně pociťovat vliv finanční krize. Ta ovlivnila především výši daňových příjmů dle RUD, které zaznamenaly v tomto roce výrazný pokles. Tento klesající trend se nevyhnul ani rozpočtu města Vizovice.

V teoretické části jsem nejprve objasnila pojmy související s hospodařením územních samosprávných celků obcí, dále jsem popsala vývoj rozdělení daňových příjmů dle RUD od roku 1993. V závěru teoretické části jsem pak blíže definovala jednotlivé daňové příjmy obce včetně předmětu těchto daní, poplatníka a dalších důležitých údajů, které je nezbytné znát.

Na teoretickou část navazuje praktická část mé práce. V té jsem nejprve stručně charakterizovala město Vizovice. Na tuto kapitolu jsem navázala analýzou hospodaření města Vizovice ve sledovaném období především z hlediska souhrnného vývoje jednotlivých příjmů dle rozpočtové skladby. Závěrem této analýzy jsem rozebrala celkové hospodaření města ve sledovaném období. Dále jsem navázala analýzou, kde jsem se zabývala především vývojem daňových příjmů v uvedených letech. Kapitolu jsem rozdělila na několik podkapitol dle jednotlivých let, které jsem dávala do souvislosti s vývojem legislativy rozpočtového určení daní a ostatních zákonů a také s dopady finanční krize, která příjmovou stránku města v roce 2009 velmi výrazně ovlivnila. Vývoj příjmové stránky města v letech 2006 až 2011 jsem srovnávala i s celorepublikovým průměrem. Zmiňuji také změny, které by měly nastat v roce 2013 v souvislosti s plánovanou novelou zákona o rozpočtovém určení daní a jejich vliv na výnos daňových příjmů města. Výsledkem této analýzy by mělo být odhalení jednotlivých trendů vývoje daňových příjmů města.

Na uvedené analýzy navazuje návrhová část mé práce, kde jsem se zaměřila především na změny, které by ovlivnily výši daňových příjmů rozpočtu obce Vizovice. Jelikož převáž-

nou část daňových příjmů obcí tvoří příjmy ze sdílených daní, není v pravomoci obce tyto příjmy výrazně ovlivňovat. Více kompetencí má obec především v oblasti místních poplatků a úpravy daně z nemovitostí, na tuto oblast jsme se proto v návrhové části zaměřila. Mnou navržené změny by měly vést k navýšení daňových příjmů obce města Vizovice.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografické publikace

ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT, 2011. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. Vyd. 4. Olomouc: Anag. ISBN 978-80-7263-638-9.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAAYTOVÁ, 2010. *Veřejné finance*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7357-497-0.

MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. Vyd. 1. Praha: Orac, ISBN 80-86199-23-1.

PAŘÍZKOVÁ, Ivana, 2008. *Finance územní samosprávy*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-4511-8.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy - teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, Jitka, 2004. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Vyd. 1. Praha: Management Press. ISBN 80-7261-086-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2009. *Financování měst, obcí a regionu*. Vyd. 2. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-2789-9.

Právní předpisy

ČESKO. Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3473-3491. ISSN 1211-1244. Dostupný také z:

http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=586/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

ČESKO. Zákon č. 47 ze dne 9. února 2011 o dani z přidané hodnoty. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2011, částka 17, s. 418-441. ISSN 1211-1244. Dostupný také z:

http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=47/2011&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

ČESKO. Zákon č. 565 ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 92, s. 2106-2109. ISSN 1211-1244. Dostupný také z:

<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

zakonu/SearchResult.aspx?q=565/1990%20&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

ČESKO. Zákon č. 368 ze dne 5. května 1992 o správních poplatcích vybíraných správními orgány. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 75, s. 2060-2079. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=368/1992%20&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

ČESKO. Zákon č. 338 ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitostí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 71, s. 1946-1952. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=338/1992%20&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Internetové zdroje

DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY, © 2012. Hospodaření obcí, bilance příjmů a výdajů za rok 2007 (zpracováno k 19.8.2008). *Dvs.cz* [online]. [cit. 2012-05-19]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6331702>

DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY, © 2012. Příprava na rozpočet roku 2012. *Dvs.cz* [online]. [cit. 2012-06-23]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6509584>

DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY, © 2012. Vláda schválila návrh novely zákona o rozpočtovém určení daní. *Dvs.cz* [online]. [cit. 2012-05-19]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6547204>

FINANCE.CZ, © 2012. *Finance.cz* [online]. [cit. 2012-05-20]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-z-prijmu/dan-z-prijmu-fo/poplatnik-a-predmet-dane/>

FINANCE.CZ, © 2012. *Finance.cz* [online]. [cit. 2012-05-20]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-z-prijmu/dan-z-prijmu-pravnickyh-osob/zaklad-dane/>

FINANCE.CZ, © 2012. *Finance.cz* [online]. [cit. 2012-05-20]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dph-a-spotrebni-dane/dph/predmet-a-platce/>

HAVLENA BLOG, © 2012. Rozpočtové určení daní z pohledu obcí. *Havlina.net*. [online]. [cit. 2012-05-15]. Dostupné z: <http://www.havlina.net/blog/rozpocetove-urceni-dani-z-pohledu-obci/>

KOMÁREK, Eduard. V novém roce nové rozdělení daní pro obce. In: *Veřejná správa* [online]. 01/2008 [cit. 2012-06-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/v-novem-roce-nove-rozdeleni-dani-pro-obce.aspx>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, © 2011. *Mfcr.cz* [online]. [cit. 2012-05-13]. Dostupné z: <http://www.statnipokladna.cz/cs/RISRE-Legislativa.html>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, © 2005. *Mfcr.cz* [online]. [cit. 2012-05-19]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Duvodova_zprava_Novela_-_zakon-243-2000_zakon-o-rozpocetovem-urceni-dani_201110.pdf

MINISTERSTVO VNITRA ČR, ©2001. *Mvcr.cz* [online]. [cit. 2012-05-13]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2001/0050/50pril1.html>

OBCE LIDEM.CZ, © 2012. Propočet obecního rozpočtu. *Obcelidem.cz* [online]. [cit. 2012-06-30]. Dostupné z: <http://www.obcelidem.cz/zlinsky-kraj/zlin/vizovice>

VIZOVICE, © 2012. Městský úřad Vizovice. *Vizovice.eu* [online]. [cit. 2012-06-10]. Dostupné z: <http://www.vizovice.eu/mestsky-urad/mestsky-urad-vizovice.html>

VIZOVICE, © 2012. Turistika a rekreace. *Vizovice.eu* [online]. [cit. 2012-06-10]. Dostupné z: <http://www.vizovice.eu/turistika/turistika-a-rekreace-vizovice.html>

Ostatní zdroje

PASTUZSKOVÁ, Eliška. Veřejné finance. Přednášky, UTB, 2009.

Závěrečný účet města Vizovice (2006 – 2011)

Vnitřní materiály obce rok 2011

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
č.	Číslo
DSO	Dobrovolný svazek obcí
DPH	Daň z přidané hodnoty
FO	Fyzická osoba
HDP	Hrubý domácí produkt
Kč	Korun českých
mil.	Milion
mld.	Miliarda
m ²	Metr čtvereční
např.	Například
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PO	Právnícká osoba
RUD	Rozpočtové určení daní
s.	Strana
Sb.	Sbírka
tis.	Tisíc
vč.	Včetně
z.	Zákon
ZŠ	Základní škola

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Třídění daní v ČR	16
Tabulka 2 Dělení daňových příjmů v ČR	17
Tabulka 3 Bilance příjmů obce Vizovice v letech 2006 a 2007 v tis. Kč.....	54
Tabulka 4 Bilance příjmů obcí ČR v roce 2006 a 2007 v mil. Kč.....	57
Tabulka 5 Koeficienty postupných přechodů od roku 2008	59
Tabulka 6 Propočet násobku postupných přechodů.....	59
Tabulka 7 Bilance příjmů města Vizovice v roce 2007 a 2008 v tis. Kč.....	60
Tabulka 8 Bilance příjmů rozpočtu obcí v letech 2007 a 2008 (mld. Kč).....	63
Tabulka 9 Bilance daňových příjmů obce Vizovice v letech 2009 až 2011 v tis. Kč.....	66
Tabulka 10 Bilance daňových příjmů obcí v letech 2009 až 2011	70
Tabulka 11 Změna koeficientů postupných přechodů a jejich násobků	71
Tabulka 12 Předpokládané výnosy sdílených daní města Vizovice od roku 2013	72
Tabulka 13 Aktuální výše poplatku ze psů	75
Tabulka 14 Navrhovaná výše poplatku ze psů.....	76
Tabulka 15 Navrhované změny a jejich dopady	80

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Porovnání výnosu z DPH a ostatních daňových příjmů v tis. Kč.....	39
Graf 2 Vývoj příjmů sdílených daní v letech 2006 až 2011 v tis. Kč.....	40
Graf 3 Vývoj místních poplatků v letech 2006 až 2011 v tis. Kč.....	41
Graf 4 Vývoj místních poplatků a daně z nemovitostí v letech 2006 až 2011 v tis. Kč	43
Graf 5 Vývoj daňových příjmů na 1 obyvatele ve sledovaném období 2006 – 2011	43
Graf 6 Vývoj výnosů přijatých transferů v letech 2006 – 2011 v tis. Kč.....	50
Graf 7 Vývoj celkových výdajů v letech 2006 – 2011 v tis. Kč	51
Graf 8 Vývoj celkových příjmů a výdajů v letech 2006 – 2011 v tis. Kč.....	52
Graf 9 Struktura příjmů rozpočtu obce Vizovice v roce 2008.....	60
Graf 10 Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech města Vizovice v roce 2011	67
Graf 11 Vývoj sdílených daní města Vizovice v letech 2008 až 2011	68

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Vývoj daňových příjmů města Vizovice v letech 2006 až 2011 v tis. Kč

Příloha P II: Vývoj celkových příjmů a výdajů města Vizovice v letech 2006 až 2011 v tis. Kč

**PŘÍLOHA P I: VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ MĚSTA VIZOVICE
V LETECH 2006 AŽ 2011 V TIS. KČ**

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daň z příjmu FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	7095	7799	7341	6992	6775	6782
Daň z příjmu FO ze SVČ	3202	2832	3051	1175	1059	432
Daň z příjmu FO z kapitálových výnosů	402	462	581	576	583	637
Daň z příjmu PO	7439	8382	10089	6395	6790	6660
Daň z příjmu PO za město	3096	3093	2384	2283	1786	
Daň z přidané hodnoty	10547	12208	14439	14395	15541	15825
Místní poplatky	2823	2880	2886	3062	2966	2972
Správní poplatky	3384	3769	3898	2615	2664	2733
Daň z nemovitostí	1451	1553	1528	1649	2483	2383
Daňové příjmy celkem	42262	42978	46197	39142	40647	38424

Zdroj: (Závěrečný účet města Vizovice pro rok 2006 až 2011)

**PŘÍLOHA P II: VÝVOJ CELKOVÝCH PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ MĚSTA
VIZOVICE V LETECH 2006 AŽ 2011 V TIS. KČ**

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
výdaje celkem	111 113	113 026	121 367	123 503	127 494	132990
příjmy celkem	104 748	112 917	124 020	123 503	122 398	129497

Zdroj: (Závěrečný účet města Vizovice pro rok 2006 až 2011)